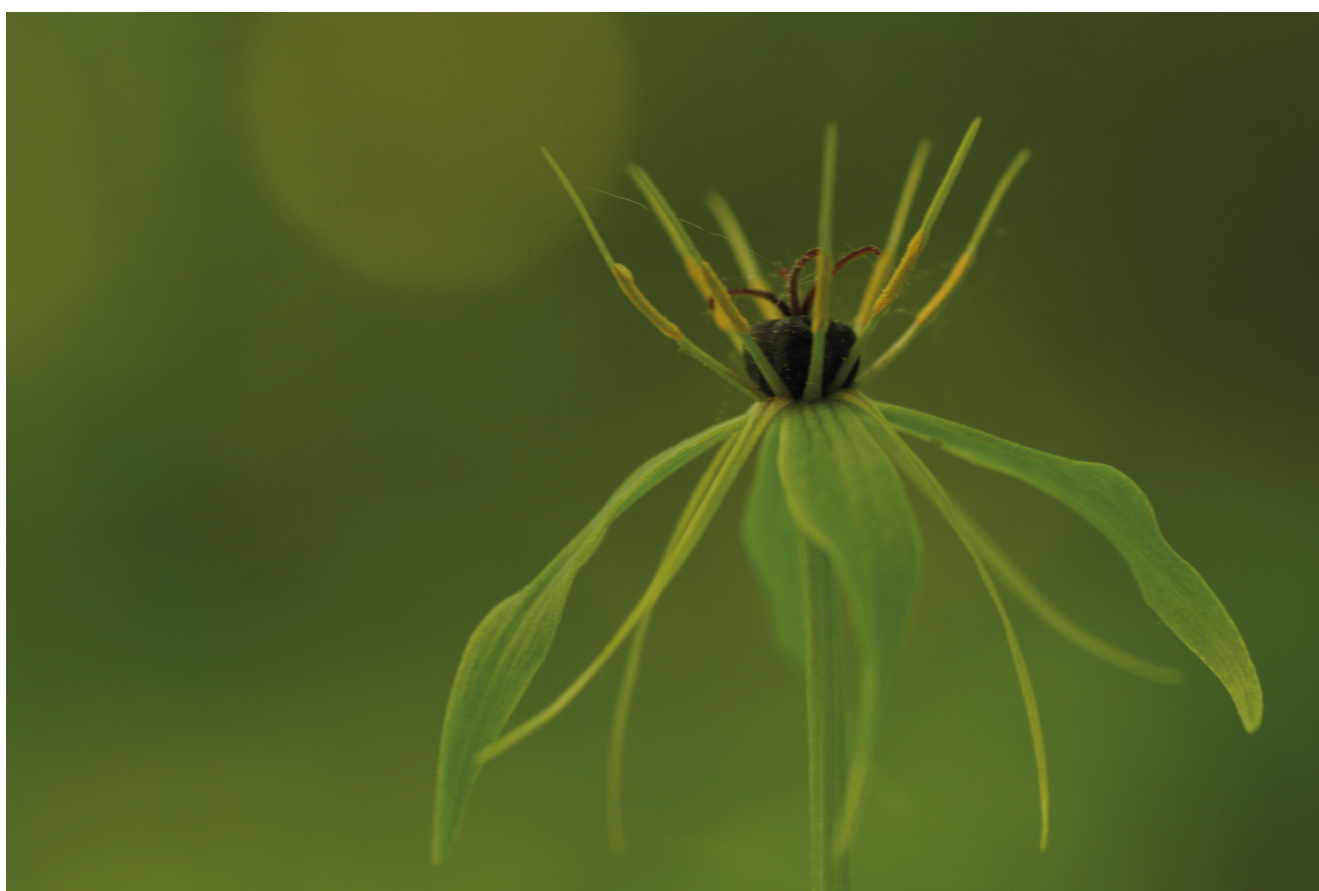

NATUURPLAN

Milieuverklaring betreffende het Gewestelijk Natuurplan 2016-2020 voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

14 APRIL 2016

NATUURPLAN

*Milieuverklaring betreffende het Gewestelijk Natuurplan 2016-2020
voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest*

INHOUD

Ontstaan van het gewestelijk natuurplan	6
Milieueffectenbeoordeling	7
Milieueffectenrapport (MER).....	7
Openbaar onderzoek en raadplegingen	7
Openbaar onderzoek.....	7
Andere initiatieven voor burgers	7
Overleg met gewestelijke instanties	8
Grensoverschrijdend overleg	8
Integratie van de milieuoverwegingen	9
Oplossingen voor de problemen van de natuur.....	9
Mate waarin rekening werd gehouden met het MER en het resultaat van het overleg	12
Overwegingen betreffende de uitdagingen en doelstellingen	12
Belangrijkste uitdagingen en doelstellingen van het plan.....	12
Ecosysteemdiensten en belang van natuur in de stad	12
Mate waarin rekening werd gehouden met de historische, erfgoedkundige en culturele dimensie van de groene ruimten	12
Mate waarin rekening werd gehouden met het landschap	12
Mate waarin rekening werd gehouden met de stedelijke landbouw	12
Overwegingen betreffende het onthaal van het publiek in de groene ruimten	13
Functie van de groene ruimten	13
Toegankelijkheid van de groene ruimten.....	13
Openstellen voor het publiek en beheer van tijdelijke groene ruimten	13
Controle en bestraffing	14
Overwegingen betreffende de bescherming van de natuur	14
Behoud van kwetsbare soorten en habitats	14
Instandhouding van ruigten en andere onbebouwde zones.....	15
Instandhouding van binnenterreinen van huizenblokken.....	15
Instandhouding van de bomenrijen	16
Bescherming van heel kleine zones met hoge biologische waarde	16

Overwegingen betreffende de ontwikkeling van de natuur	16
Begroenen van de ruimten.....	16
Herstel van de connectiviteit	16
Overwegingen betreffende de interacties met de stedelijke ontwikkeling	17
Instrumenten voor de evaluatie van de projecten.....	17
Invoering van een compensatiemechanisme	17
Grondbeheer van strategische gebieden	17
Overwegingen betreffende het beheer van de groene ruimten	18
Maatregelen ter bestrijding van invasieve soorten.....	18
Ecologisch beheer van de groene ruimten	19
Acties betreffende licht- en geluidspollutie	19
Overwegingen betreffende de samenhangende effecten van het plan	19
Impact van het plan op de kwaliteit van de buitenlucht.....	19
Impact van het plan op de ontwikkeling van actieve verplaatsingswijzen.....	19
Impact van het plan op de gentrificatie van de wijken	20
Impact van het plan op tewerkstelling en andere sociaaleconomische aspecten	20
Overwegingen betreffende de steunmaatregelen	20
Functie en werking van de dienst "Natuurfacilitator"	20
Technische steun, informatie en opleiding van professionals	20
Financiële hulp	21
Informatie, educatie en participatie van de bevolking.....	21
Overwegingen betreffende de coördinatie van de beleidslijnen en de actoren	22
Mate waarin rekening werd gehouden met de vochtige en aquatische habitats en de aansluiting op het blauwe netwerk	22
Coherentie met andere beleidslijnen, plannen en programma's.....	22
Vereenvoudiging van de procedures en natuurbescherming	22
Opname in netwerken van de actoren, hervorming van de BHRN en partnerschappen	22
Overleg met lokale instanties en actoren	23
Intergewestelijke samenwerking	23
Overwegingen betreffende de programma's	23
Structuur van het plan en coördinatie tussen de verschillende maatregelen	23
Omzetting van het plan in concrete en gebiedsgebonden acties	24
Bindende maatregelen voor de overheid.....	24
Definitie van de prioriteiten en opstelling van een actieplan	25
Effecten van het plan in termen van menselijke en budgettaire middelen	25

Definitie en uitvoering van de opvolgingsmaatregelen	25
Motivatie van de keuzes in het licht van de andere redelijke alternatieven	26
Belangrijke ontwikkelingen in het maatregelenprogramma in het kader van het participatief proces	26
Verbetering van de leesbaarheid van het document	26
Verbetering van de toepasbaarheid van het document	26
Betere aansluiting van het document op de bestaande systemen	27
Belangrijkste ontwikkelingen van het ontwerpplan	27
Verduidelijking van het programma	27
Identificatie van de interacties tussen de verschillende gewestelijke beleidslijnen	28
Bijzonderheden om de mogelijke negatieve effecten van het plan te minimaliseren	28
Geleidelijke invoering van een compensatiemechanisme	28
Definitie van het doelpubliek, de missies en de organisatie van de dienst "Natuurfacilitator"	28
Ontwikkeling van een actieplan "bijen en andere bestuivende insecten"	30
Inventaris van stimuleringsmaatregelen die nefast zijn voor de biodiversiteit met het oog op hun schrapping	31
Heroriëntering van de overwogen hervorming van het BHRN	31
Toevoeging van een extra maatregel betreffende de intergewestelijke samenwerking	31

ONTSTAAN VAN HET GEWESTELIJK NATUURPLAN

Met het oog op de bestrijding van het verlies van biodiversiteit en de instandhouding van de stadsnatuur op het gewestelijk grondgebied, voorzag het Regeerakkoord 2009-2014 in de ontwikkeling van een gewestelijk natuurplan met een in tijd en ruimte gespreid programma waarin acties werden voorgesteld om deze doelstellingen waar te maken en het Brussels ecologisch netwerk in kaart te brengen.

Deze wil werd wet, met de goedkeuring van de ordonnantie van 1 maart 2012 betreffende het natuurbehoud door het Parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (zie in het bijzonder artikels 8 tot 11). Deze ordonnantie stelt dat de Regering om de vijf jaar een gewestelijk natuurplan moet opstellen, rekening houdend met het Rapport over de staat van de natuur en de geldende plannen en maatregelen, waaronder de voorschriften van het gewestelijk ontwikkelingsplan.

Het gewestelijk natuurplan is een *"oriëntatie-, programmatie- en integratiedocument voor het natuurbehoudbeleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest"*. Het is bedoeld voor alle overheden die bevoegd zijn voor het opstellen en uitvoeren van beleidslijnen van gewestelijke bevoegdheid.

Het Rapport over de staat van de natuur werd opgesteld door Leefmilieu Brussel, overeenkomstig de voorschriften van de ordonnantie van 1 maart 2012 (zie artikel 7) en gepubliceerd in september 2012 (kennisname door de Regering op 25 oktober 2012).

Rekening houdend met de aanbevelingen van het Rapport over de staat van de natuur, heeft de Regering een voorstel tot gewestelijk natuurplan uitgewerkt in het kader van een participatief proces dat stroomopwaarts van het openbaar onderzoek werd georganiseerd. De Brusselse Hoge Raad voor Natuurbehoud, talrijke gemeenten, verschillende besturen en gewestelijke belangenorganisaties (BSO, Mobiel Brussel, ATO), verschillende verenigingen en leden van academische instellingen namen deel aan dit proces.

De Regering keurde uiteindelijk het ontwerp van gewestelijk natuurplan goed op 26 september 2013. Het ontwerpplan omarmt een bredere visie van de natuur die veel verder gaat dan de beschermde gebieden en heeft als ambitieuze doelstelling om de stad met de natuur te verzoenen en om de natuur toegankelijker te maken voor alle Brusselaars. Het stelt een visie voor op lange termijn (2050) en legt op middellange termijn (2020) de 7 volgende doelstellingen vast, die door 26 meer concrete maatregelen worden ondersteund:

1. de toegang van de Brusselaars tot de natuur verbeteren;
2. het groene netwerk van het gewest versterken;
3. de uitdagingen op het vlak van natuur opnemen in de plannen en projecten;
4. het ecologisch beheer van de groene ruimten uitbreiden en versterken;
5. het verzoenen van het onthaal van de wilde fauna en de stadsontwikkeling;
6. de Brusselaars wakker schudden en op de been brengen voor biodiversiteit;
7. het bestuur op het vlak van natuur verbeteren.

Het ontwerpplan werd samen met het milieueffectenrapport voor openbaar onderzoek voorgelegd van 15 februari tot 15 april 2014. Het overleg met de adviesorganen vond plaats in maart 2014.

De wijze waarop in de definitieve versie van het gewestelijk natuurplan rekening wordt gehouden met de milieuoverwegingen, opmerkingen en suggesties van het milieueffectenrapport en de adviezen die tijdens de overlegfase werden geformuleerd, wordt beschreven in de huidige milieuverklaring. Ook worden bepaalde keuzes gemotiveerd ten opzichte van andere redelijke oplossingen.

MILIEUEFFECTENBEOORDELING

MILIEUEFFECTENRAPPORT (MER)

Conform de bepalingen van de ordonnantie van 18 maart 2004 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde plannen en programma's (artikels 8 tot 10), werd er een milieueffectenrapport voor het ontwerp van gewestelijk natuurplan opgesteld op basis van het op 2 mei 2013 door de Regering goedgekeurde Bestek en rekening houdend met de adviezen van de Brusselse Hoge Raad voor Natuurbehoud, de Raad voor het Leefmilieu, de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie en het Bestuur Ruimtelijke Ordening en Huisvesting.

Op grond van de bepalingen van de ordonnantie van 1 maart 2012 betreffende het natuurbehoud (art. 57 en 58, 64 en 65), werd ook een passende effectbeoordeling uitgevoerd en opgenomen in het Milieueffectenrapport.

Het volledige rapport werd samen met een technische samenvatting in digitale versie ter beschikking gesteld op de website van Leefmilieu Brussel en in gedrukte versie ter raadpleging gelegd op de consultatiepunten voor het openbare onderzoek (zie hierna).

OPENBAAR ONDERZOEK EN RAADPLEGINGEN

OPENBAAR ONDERZOEK

Op grond van de bepalingen van de ordonnantie van 18 maart 2004 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde plannen en programma's (art. 11), werd van 15 februari tot 15 april 2014 een openbaar onderzoek georganiseerd aangaande het ontwerp van gewestelijk natuurplan.

Om het publiek de mogelijkheid te bieden om de documenten te raadplegen, werden er consultatiepunten ingericht in alle Brusselse gemeenten en in de hoofdzetel van Leefmilieu Brussel.

Daarnaast werden er 4 openbare informatiesessies georganiseerd:

- op 3 maart 2014 in Watermaal-Bosvoorde;
- op 4 maart 2014 in Sint-Jans-Molenbeek;
- op 1 maart in Evere;
- op 18 maart in de Stad Brussel.

Dit openbaar onderzoek resulteerde in:

- 40 adviezen van privépersonen;
- 16 adviezen van vereniging;
- 1 advies van een private onderneming.

ANDERE INITIATIEVEN VOOR BURGERS

Leefmilieu Brussel heeft tijdens de periode van het openbaar onderzoek ook andere initiatieven genomen:

- een peiling bij een representatieve steekproef van de Brusselse bevolking over de perceptie van natuur in de stad door de Brusselaars en over de relevantie van de doelstellingen die het ontwerp van gewestelijk natuurplan vooropstelt;
- het online plaatsen van de vragenlijst die als basis diende voor de enquête, op de webpagina van Leefmilieu Brussel die speciaal voor dit openbaar onderzoek werd ontworpen.

In totaal hebben 193 personen de vragenlijst online beantwoord. In tegenstelling tot de peiling, gaat het hier niet over adviezen van een representatieve steekproef van de Brusselse bevolking, maar over adviezen van geïnformeerde personen die actief de website van Leefmilieu Brussel raadplegen. De ingezamelde adviezen zijn anoniem en de benadering is niet dezelfde als die van personen die zich de moeite getroosten om een brief te schrijven. De Regering heeft zich voor de definitieve versie van het gewestelijk natuurplan vooral gebaseerd op de antwoorden op de vraag: "Wat is volgens u de prioritaire uitdaging op het vlak van natuur voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? Wat moet in de eerste plaats worden verbeterd om de natuur in stand te houden en te stimuleren?" Deze vraag heeft 155 antwoorden opgeleverd.

OVERLEG MET GEWESTELIJKE INSTANTIES

1. Op grond van de bepalingen van de ordonnantie van 18 maart 2004 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde plannen en programma's (art.12), werden de volgende gewestelijke instanties geraadpleegd over het ontwerp van gewestelijk natuurplan:

- De Brusselse Hoge Raad voor Natuurbehoud (BHRN);
- de Raad voor het Leefmilieu van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (RLBHG);
- de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie (GOC);
- Brussel Stedelijke Ontwikkeling (BSO);
- de gemeenten.

De betrokken instanties hebben een advies uitgebracht, met uitzondering van de gemeenten, waarvan slechts zes zich binnen de termijn hebben uitgesproken en één zich informeel buiten de termijn heeft uitgesproken. Er werd niettemin rekening gehouden met de ontvangen opmerkingen bij de opstelling van de definitieve versie van het plan.

2. Daarnaast werden de volgende gewestelijke actoren geraadpleegd:

- de KCML;
- de Haven van Brussel;
- Mobiel Brussel;
- het ATO.

Enkel de KCML heeft een advies uitgebracht in het kader van de officiële raadplegingen. Er is niettemin achteraf overleg gepleegd met de Haven van Brussel en Mobiel Brussel. De hieruit voortvloeiende opmerkingen zijn in aanmerking genomen bij de opstelling van het definitieve plan.

3. In het kader van het openbare onderzoek hebben de volgende instanties een initiatiefadvies opgesteld:

- CityDev;
- de Economische en Sociale Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (ESRBHG).

4. Tot slot werd er in het kader van de herziening van het ontwerpplan, aansluitend op de raadplegingen en het openbaar onderzoek, overleg gepleegd met:

- de MIVB;
- Brussel Plaatselijke Besturen (BPB);
- Parking Brussels.

De definitieve versie van het plan houdt rekening met hun opmerkingen en suggesties.

GRENSOVERSCHRIJDEND OVERLEG

Op grond van de bepalingen van de ordonnantie van 18 maart 2004 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde plannen en programma's (art. 13), werden andere mogelijk betrokken gefedereerde entiteiten uitgenodigd om een advies uit te brengen:

- het Vlaams Gewest;
- het Waals Gewest;
- de federale regering.

Enkel het Vlaams Gewest heeft een advies uitgebracht.

INTEGRATIE VAN DE MILIEUOVERWEGINGEN

Het gewestelijk natuurplan is ontworpen om de doelstellingen van de ordonnantie van 1 maart 2012 betreffende het natuurbehoud waar te maken (zie artikel 2, §2) en is in essentie een plan dat milieuoverwegingen centraal stelt.

Het plan herhaalt de belangrijkste instrumenten om het behoud of het herstel in een gunstige staat van instandhouding van de natuurlijke habitats en de fauna- en florasoorten van communautair en gewestelijk belang te verzekeren en stelt een aantal maatregelen voor voor de oprichting van een Brussels ecologisch netwerk. De meest innoverende bijdrage van het plan is evenwel de integratie van de biologische diversiteit in haar stedelijke context. Het plan stelt immers een aantal maatregelen voor om *"de stad met de natuur te verzoenen en de integratie van de natuur in de plannen en projecten van ruimtelijke ordening en stedelijke ontwikkeling te bevorderen"*.

In de huidige context van demografische en bouwkundige overbelasting bestaat de grote uitdaging in het behoud en, in de centrale gebieden, in de ontwikkeling van het aanbod van kwalitatief hoogwaardige groene ruimten. Gelet op de hieruit voortvloeiende ecosysteemdiensten¹ is de aanwezigheid van die groene ruimten van cruciaal belang voor een geslaagde stedelijke verdichting.

De milieueffecten van de uitvoering van het gewestelijk natuurplan (zie hierboven) werden beoordeeld op grond van het ontwerpplan, volgens de thema's: natuur en biodiversiteit, luchtkwaliteit buiten, kwaliteit van de geluids- en trillingomgeving, klimaatverandering, oppervlaktewater en grondwater, de economische situatie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, sociale status, de gezondheid van haar inwoners, landgebruik en stedenbouw, energie, afval, bodemkwaliteit en mobiliteit.

De aldus uitgevoerde evaluatie heeft de talrijke verwachte positieve effecten van de uitvoering van het gewestelijk natuurplan bekrachtigd en de wenselijkheid ervan bevestigd.

Naast de verwachte positieve effecten voor de biodiversiteit, het ecologische netwerk en de groene en blauwe netwerken (zie verder), is een algemene verbetering van de kwaliteit van het gewestelijk milieu te verwachten, met name dankzij de maatregelen met betrekking tot de vergroening van de stadskern. De uitvoering van het plan, vooral in zones met een tekort aan groene ruimten (centrumwijken, omgeving van het Kanaal, ...), zou ook moeten leiden tot een betere aanpassing aan de klimaatverandering, een verbetering van de luchtkwaliteit, minder sociale ongelijkheid in de toegang tot groene ruimten, een verbetering van de levenskwaliteit en dus ook van de gezondheid van de bewoners.

Zelfs al moet hier en daar genuanceerd worden en al vereisen sommige aspecten speciale aandacht tijdens de uitvoering van het plan (zie hierna), vertonen de meeste maatregelen geen onmiddellijk significant effect op andere milieugerelateerde thema's.

OPLOSSINGEN VOOR DE PROBLEMEN VAN DE NATUUR

Het Rapport over de staat van de natuur van 2012 heeft tien "moeilijkheden die moeten worden aangepakt en aanbevelingen" aangestipt voor de natuur in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het gewestelijk plan, zoals aangenomen, biedt een antwoord op deze problemen. Het pakt elk van deze moeilijkheden en aanbevelingen op de volgende manier aan:

¹ Zie in dit verband het hoofdstuk "Waarom een natuurplan in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? De natuur, een essentieel onderdeel van het welbehagen van de Brusselaar" van het gewestelijk natuurplan.

Moelijkheden die moeten worden aangepakt en aanbevelingen	Overeenkomstige plandoelstellingen
Gewestontwikkeling verzoenen met de versterking van het groene netwerk	De toegang van de Brusselaars tot de natuur verbeteren Het groene netwerk van het gewest versterken De uitdagingen op het vlak van natuur opnemen in de plannen en projecten
Gebieden met een hoge biologische waarde en het natuurlijke erfgoed in stand houden en ontwikkelen	Het groene netwerk van het gewest versterken Het verzoenen van het onthaal van de wilde fauna en de stadsontwikkeling
Meer ruimte geven aan de natuur in centrumwijken	De toegang van de Brusselaars tot de natuur verbeteren Het groene netwerk van het gewest versterken
De samenhang van het ecologisch netwerk versterken	Het groene netwerk van het gewest versterken Het ecologisch beheer van de groene ruimten uitbreiden en versterken
Een ecologisch beheer promoten	Het ecologisch beheer van de groene ruimten uitbreiden en versterken De uitdagingen op het vlak van natuur opnemen in de plannen en projecten
Een geïntegreerd milieubeheer ontwikkelen	De uitdagingen op het vlak van natuur opnemen in de plannen en projecten
Toegankelijkheid en natuurlijkheid verzoenen	De toegang van de Brusselaars tot de natuur verbeteren
De initiatieven met betrekking tot informatie, educatie en bewustmaking van het publiek verenigen en versterken	De Brusselaars wakker schudden en op de been brengen voor biodiversiteit
De statuten vereenvoudigen en de verantwoordelijkheden verduidelijken	Het bestuur op het vlak van natuur verbeteren.
Biodiversiteit opnemen in de plannen en projecten	De uitdagingen op het vlak van natuur opnemen in de plannen en projecten

In aanvulling op het Rapport over de staat van de natuur werd een analyse van de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen voor de natuur in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest uitgevoerd als onderdeel van het Milieueffectenrapport (MER) van het ontwerpplan. Naar aanleiding hiervan werden zes uitdagingen aangestipt voor de biodiversiteit in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest:

1. de noodzaak om de oppervlakte aan groene ruimten die toegankelijk zijn voor het publiek te vergroten;
2. de noodzaak om de biologische kwaliteit van sommige habitats te verbeteren;
3. de noodzaak om de ontwikkeling van groene en aquatische ruimten in te plannen op BHG-niveau;
4. de noodzaak om de beleidsmakers en de Brusselaars te sensibiliseren voor het belang van natuur;
5. de noodzaak om acties met betrekking tot het beheer of de ontwikkeling van de natuur te coördineren op zowel hoofdstedelijk als gewestelijk niveau;
6. de noodzaak om voldoende adequate gegevens te verzamelen over de biodiversiteit in Brussel en die te analyseren;

De algemene conclusie van deze beoordeling, is dat de verschillende doelstellingen met betrekking tot de uitdagingen voor de grondhabitats wel degelijk relevant zijn. Er zijn duidelijke verwijzingen naar het aquatisch milieu en het blauwe netwerk aan de maatregelen toegevoegd, opdat de doelstellingen van het gewestelijk natuurplan ook zouden voldoen aan de huidige en toekomstige uitdagingen inzake de bescherming en ontwikkeling van het aquatisch milieu.

Daarnaast werd er een fijnmazige analyse uitgevoerd, met het oog op de evaluatie van de effecten van het ontwerpplan op de beschermde soorten en de natuurlijke habitats. Uit deze milieueffectenbeoordeling blijkt in het algemeen dat het gewestelijk natuurplan niet gepaard gaat met een van de volgende mogelijke gevolgen: significant verlies van habitats, aanzienlijke stijging van de directe sterfte van dieren in het wild, aanzienlijke daling van de habitatkwaliteit of aanzienlijk toegenomen versnippering van de habitats. De verschillende maatregelen moeten, integendeel, leiden tot een verbetering van de staat van instandhouding van de Natura 2000-gebieden, de natuurreservaten en de bosreservaten.

MATE WAARIN REKENING WERD GEHOUDEN MET HET MER EN HET RESULTAAT VAN HET OVERLEG

OVERWEGINGEN BETREFFENDE DE UITDAGINGEN EN DOELSTELLINGEN

BELANGRIJKSTE UITDAGINGEN EN DOELSTELLINGEN VAN HET PLAN

Het ontwerpplan werd globaal genomen erg goed onthaald door alle belanghebbenden. De meeste respondenten waren van oordeel dat de doelstellingen een adequaat antwoord bieden op de uitdagingen en onderschreven aldus expliciet de nagestreefde doelstellingen. De formulering van de zeven doelstellingen bleef dan ook ongewijzigd. De wijzigingen in de hoofdstukken die voorafgaan aan het maatregelenprogramma en de beschrijving van de interactie tussen de verschillende gewestelijke beleidslijnen bleven aldus beperkt tot de wijzigingen die nodig waren om de wijzigingen in het maatregelenprogramma weer te geven.

Er werd geen rekening gehouden met het voorstel om bovenaan de lijst met de zeven belangrijkste doelstellingen van het gewestelijk natuurplan melding te maken van twee uitdagingen die belangrijk worden geacht, omdat het Rapport over de staat van de natuur in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest er tien had geïdentificeerd en men het raadzaam achtte om, ten eerste, de reikwijdte van de bezorgdheden niet te beperken en, ten tweede, het evenwicht tussen de doelstellingen van ecologische en sociale orde te handhaven.

ECOSYSTEEDIENSTEN EN BELANG VAN NATUUR IN DE STAD

In reactie op de aanbeveling van het MER betreffende de uitvoering op Brussels niveau van de Nationale Belgische Biodiversiteitsstrategie, werd er bij maatregel 20 een voorschrift (voorschrift 6) toegevoegd dat voorziet in de evaluatie van de sociaaleconomische voordelen van de biodiversiteit op het grondgebied van Brussel met het oog op hun integratie in de nationale rekeningen.

De suggestie om de "educatieve voordelen" toe te voegen aan de lijst met voordelen, werd ook weerhouden.

De suggestie om een statuut van "agrarische reserve" of "reserve stedelijke ecosysteemdiensten" in het leven te roepen werd niet weerhouden, omdat de bestaande beschermingsmaatregelen volstaan om de uitdagingen aan te gaan.

MATE WAARIN REKENING WERD GEHOUDEN MET DE HISTORISCHE, ERFGOEDKUNDIGE EN CULTURELE DIMENSIE VAN DE GROENE RUIMTEN

Uit het overleg en het MER rees de vraag om bij het formuleren van duidelijke ecologische doelstellingen ook rekening te houden met de architecturale eigenheid van de historische parken en de beschermde gebieden. Als antwoord op deze bekommernis werd de DML toegevoegd op het overlegniveau van voorschrift 2 van maatregel 5. Er dient te worden opgemerkt dat de bescherming van beschermde of op de bewaarijst ingeschreven monumenten op dit moment al een sterke garantie biedt.

Met deze bekommernis werd ook rekening gehouden in maatregel 11, met de uitwerking van multifunctionele beheersplannen.

MATE WAARIN REKENING WERD GEHOUDEN MET HET LANDSCHAP

Een advies stelt voor om maatregel 2 betreffende de versterking van de aanwezigheid van natuur in de publieke ruimten te koppelen aan een landschapsinrichting, met de integratie van het in het project GPDO uitgewerkte idee van de landschapspatronen. De opmerking is weliswaar interessant, maar heeft niet geleid tot een wijziging van het plan. Deze kwestie valt immers binnen de uitvoering van de maatregel via het platform "Bomen, Natuur en Landschap", dat de relevante instrumenten zal ontwikkelen en integreren.

MATE WAARIN REKENING WERD GEHOUDEN MET DE STEDELIJKE LANDBOUW

Een aantal adviezen onderstrepen het belang om op expliciete wijze de wil te bevestigen om een duurzame en gediversifieerde landbouw te ontwikkelen. Er wordt ook gevraagd om te verwijzen naar nieuwe technieken voor stedelijke landbouw.

Hoewel het gewestelijk natuurplan niet bedoeld is om de sociale en economische uitdagingen van de moderne stedelijke landbouw aan te pakken, werden er toch tal van verwijzingen hieromtrent aan het plan toegevoegd. De ontwikkeling van de stedelijke landbouw wordt voortaan expliciet aangemoedigd in voorschrift 2 van maatregel 7 betreffende de instandhouding en het herstel van de relict-landbouwgebieden. Verder werden voorschrift 1 van maatregel 1 betreffende het onthaal van het publiek in de groene ruimten en voorschrift 1 van maatregel 11 betreffende het opstellen van beheersplannen voor groene ruimten meer uitgewerkt, zodat er voortaan een verband wordt gelegd met de uitdagingen van de moderne stedelijke landbouw.

In reactie op de vraag om prioriteiten te stellen wat betreft de begunstigden van de terbeschikkingstelling van de moestuinen, werd aan maatregel 23 de wens toegevoegd dat de sociale mix wordt bevorderd.

OVERWEGINGEN BETREFFENDE HET ONTHAAL VAN HET PUBLIEK IN DE GROENE RUIMTEN

FUNCTIE VAN DE GROENE RUIMTEN

Diverse adviezen hebben betrekking op de haalbaarheidskaart. Zij vragen om er een gediversifieerd aanbod in op te nemen, zoals skateparks, agoraspaces, plaatsen waar jeugdbewegingen terecht kunnen, alsook elementen zoals moestuinen, fit-o-meters, didactische infrastructuur en ontspanningsruimten. Er wordt ook gevraagd om rekening te houden met de organisatie van belangrijke elementen in groene zones (ImmoRun, enz.). Hieruit volgt dat de groene ruimten zouden moeten specialiseren naargelang hun grootte en mogelijke benutting, zodat de verwachtingen van het publiek kunnen worden verzoend met het behoud van deze groene ruimten. Deze opmerkingen hebben aldus geleid tot een aanpassing van de beschrijving van maatregel 1, opdat aangepaste onthaalstrategieën zouden worden uitgewerkt.

Een aantal adviezen onderstrepen ook de noodzaak om infrastructuren te voorzien die aangepast zijn aan het onthaal van honden in de parken. Er wordt ook gevraagd om het statuut van de hond in de groene ruimten en parken te harmoniseren en te verduidelijken. Deze opmerkingen en suggesties zijn relevant, maar hebben niet geleid tot wijzigingen in het plan, omdat zij aan bod komen bij de uitvoering ervan. De identificatie van de hiaten zoals voorzien in maatregel 1 moet immers leiden tot de oprichting van dergelijke infrastructuren waar nodig. De statuskwestie moet worden geregeld door het politiereglement en de reglementen voor de parken.

TOEGANKELIJKHEID VAN DE GROENE RUIMTEN

Hoewel tal van adviezen die het tekort aan groene ruimten aan de kaak stellen, relevant zijn, werd het plan niet in die zin gewijzigd, omdat de versterkte aanwezigheid van natuur in gebieden waar een tekort aan groene ruimten heerst een van de doelstellingen van het plan is en het voorwerp uitmaakt van verscheidene maatregelen.

Als gevolg van het overleg werden evenwel verbeteringen voorgesteld voor de toegankelijkheid van groene ruimten in Brussel met het openbaar vervoer, met name via een samenwerking met de MIVB. Ook voorschrift 2 van maatregel 1 werd aangepast, met de bedoeling om enerzijds de communicatie aangaande het aanbod aan openbaar vervoer te verbeteren en anderzijds het aanbod op bepaalde assen eventueel te versterken.

In reactie op de bezorgdheid over het behoud van de biologische waarde van de groene ruimten ten aanzien van de verwachte toename van de recreatiedruk als gevolg van de uitvoering van het plan, werden er een aantal verklaringen toegevoegd die het engagement van de regering in dit verband herhalen. De analyse van de kwetsbaarheid van de ruimten ten aanzien van de aanwezigheid van het publiek en de ontwikkeling van aangepaste onthaalstrategieën zou moeten helpen om de recreatiedruk te handhaven op een niveau dat houdbaar is voor de ecosystemen.

Het MER benadrukt dat het ecologisch beheer van de groene ruimten de toegankelijkheid ervan niet in het gedrang mag brengen. De multifunctionele beheersplannen zullen deze bezorgdheid op een gedifferentieerde manier aanpakken, naargelang de functie van de betrokken groene ruimten.

OPENSTELLEN VOOR HET PUBLIEK EN BEHEER VAN TIJDELIJKE GROENE RUIMTEN

Tal van adviezen onderstrepen dat het belangrijk is om rekening te houden met de biologische waarde van ruigten bij de inrichting ervan. Deze adviezen benadrukken het belang van de versterking van hun rol in het behoud van het ecologisch netwerk van Brussel, gelet op de tijdelijkheid van deze groene ruimten.

Voorschrift 1 van maatregel 1 werd in die zin aangepast en biedt voortaan een antwoord op deze bezorgdheden.

Verschiedende adviezen over wijze van openstellen voor het publiek hebben geleid tot diverse aanpassingen in het plan.

Hoewel fyto-remediatie in bepaalde gevallen een goede manier zou kunnen zijn om vervuilde grond te saneren - wat vaak het geval is bij ruigten, vooral met het oog op demonstratie en sensibilisering - werd deze suggestie niet weerhouden. Het plan is immers een strategisch document waar technische overwegingen niet op hun plaats zijn. Verder moet worden aangestipt dat:

- de duur van de sanering met fyto-remediatie zodanig is dat deze techniek vaak niet zal worden weerhouden indien het goed opnieuw ter beschikking wordt gesteld;
- slechts bepaalde verontreinigende stoffen (sommige zware metalen onder andere) met fyto-remediatie kunnen worden behandeld, wat betekent dat deze methode dus niet kan worden veralgemeend
- dit soort vragen wordt geregeld door de ordonnantie betreffende het beheer van verontreinigende gronden.

De wens om alle percelen kleiner dan 1 ha te inventariseren om hun beheer en openstelling (door Leefmilieu Brussel of de gemeenten) te overwegen, heeft niet geleid tot een wijziging, omdat voorschrift 1 van maatregel 1 dit al voorziet.

Het overleg wenst de voorgestelde termijn van 5 jaar te verkorten tot 3 jaar voor de inventaris van de ruigten die niet in aanmerking komen voor toewijzing of bebouwing. Deze termijn betreft niet de duur die nodig is om de inventaris op te stellen, maar verwijst naar de periode gedurende dewelke de ruigten in onbruik zijn. Het plan werd in die zin verduidelijkt.

Uit het overleg komt duidelijk naar voren dat een participatief beheer en onderhoud van de groene ruimten een oplossing kan bieden om de onderhoudskosten te drukken. De Regering onderschrijft deze mening, die niet alleen voordelen biedt op sociaal vlak, maar ook ten grondslag ligt aan de strategie die wordt voorzien in maatregel 23.

CONTROLE EN BESTRAFFING

Tal van adviezen dringen aan op de uitvoering van controles en monitoring ter plaatse om het respect van de groene ruimten te waarborgen. Het aantal parkwachters, boswachters en -toezichters wordt momenteel onvoldoende geacht en er wordt ook gevraagd om hardhandig op te treden bij respectloos gedrag. Hoewel de prioriteit van de Regering uitgaat naar de bewustmaking van de bevolking, werd deze bezorgdheid niettemin opgenomen in het kader van voorschrift 7 van maatregel 1, met het besluit betreffende het bezoeken van de bossen en het parkreglement.

OVERWEGINGEN BETREFFENDE DE BESCHERMING VAN DE NATUUR

BEHOUD VAN KWETSBARE SOORTEN EN HABITATS

Tal van adviezen benadrukken dat het onthaal van het publiek in de groene ruimten niet ten koste mag gaan van kwetsbare of interessante zones (spontane begroeiing, vochtige zone, enz.). Deze adviezen stellen voor om de voetpaden te beperken en om de infrastructuur in nauwe samenwerking met de natuurverenigingen in te richten. De statusverandering mag in geen geval een vermindering van de huidige beschermingsstatus van de groene ruimten inhouden. Om deze bezorgdheden aan te pakken, werden er wijzigingen aangebracht, met name in maatregelen 1 en 26. De uitrol van multifunctionele beheersplannen (maatregel 11) moet het mogelijk maken om een beheer te voeren dat rekening houdt met alle uitdagingen (evenwicht tussen behoud en toegankelijkheid voor het publiek) op basis van de kwetsbaarheidskaart van de groene ruimten. Deze adviezen steunen de natuurbehoudstrategie van het natuurplan.

Het overleg en het MER benadrukken de noodzaak om doelstellingen te definiëren voor het behoud van de beschermde zones (natuurgebieden, Natura 2000, enz.) en om de effecten van de plannen en projecten in deze gebieden in beschouwing te nemen. Het plan werd niet in die zin gewijzigd, omdat deze bezorgdheden er al in zijn opgenomen (zie maatregel 15).

Het MER en diverse andere adviezen stellen ook voor om rekening te houden met kwetsbare soorten en soorten die tot het erfgoed behoren, zoals wilde bijen, in grotten levende soorten en amfibieën. Om deze bezorgdheden aan te pakken, werden er wijzigingen aangebracht aan voorschrift 1 van maatregel 16 en in maatregelen 12 en 17.

Verschillende adviezen vragen dat de bijenkasten zouden worden aangegeven bij Leefmilieu Brussel om zo een betrouwbaar kadaster van de bijenteelt vast te stellen. Deze bezorgdheid zal worden aangepakt in het kader van het plan "bijen en andere bestuivende insecten" waarnaar wordt verwezen in het aangepaste voorschrift 1 van maatregel 16. Bovendien is een milieuvergunning verplicht voor bijenstallen van meer dan 3 kolonies. Er bestaat dus al een kadastrale basis.

Ook wordt gevraagd dat de dier- en plantensoorten in aanmerking worden genomen bij de ontwikkeling van projecten, met name door aangepaste systemen voor wilde dieren (nesten, ...) en andere voorzieningen. Er werden daarom aanpassingen in die zin aangebracht, met name in maatregel 3, teneinde de strategie voor de instandhouding van de stedelijke fauna en flora te versterken.

Sommige adviezen hebben betrekking op de status van een verdwenen soort die spontaan terugkeert in het milieu en op de kunstmatige inplanting van verdwenen inheemse soorten. Deze vragen rechtvaardigen geen wijziging van het plan, gelet op het feit dat er al een wettelijk kader bestaat.

Diverse adviezen betreffen de invoering van een systeem van gedwongen sterilisatie van huiskatten en een belastingheffing op het houden van honden. De sterilisatie van katten wordt behandeld onder voorschrift 2 van maatregel 19. De belastingheffing op het houden van honden is geen prioriteit en past niet in de ambities van de Regering.

Het overleg benadrukt dat de term "hinder" die gebezigd wordt in maatregel 19 ongepast is en vraagt om te spreken over mogelijke conflicten met menselijke activiteiten. Er wordt ook gevraagd om de lijst met de soorten die een probleem stellen te verduidelijken, omdat deze lijst soorten omvat die beschermd moeten worden. Deze opmerking wordt deels opgevangen in de wijzigingen die zijn aangebracht in maatregel 19. Wat betreft de soorten die beschermd moeten worden, kan de cohabitatie een bewustmaking inhouden die erop gericht is om de bevolking te informeren over de redenen van de ondervonden hinder, voor een betere acceptatie van deze ergernissen.

Het overleg benadrukt het belang van het opzetten van een monitoring van de soorten en van de transparantie van de gegevens. Deze bezorgdheid is relevant en heeft geleid tot de verduidelijking van voorschrift 2 van maatregel 20.

INSTANDHOUDING VAN RUIGTEN EN ANDERE ONBEBOUWDE ZONES

Talrijke adviezen benadrukken de noodzaak om bouwvrije stroken, gronden rondom gebouwen en onbebouwde zones (ruigten, relict-landbouwgebieden, enz.) te beschermen.

De strategie van de Regering op dit gebied vereist de ontwikkeling en uitvoering van een operationeel plan voor de inrichting van het ecologische netwerk van Brussel dat onder andere maatregelen omvat die op een instandhouding van de binnenterreinen van huizenblokken en andere elementen gericht zijn, die omwille van hun lineaire en doorlopende structuur en hun rol van verbindingsschakel of schuilplaats bijdragen tot de consolidatie van het ecologische netwerk. Maatregel 5 voorziet met name uitdrukkelijk dat er voorstellen van te activeren instrumenten worden geformuleerd, zoals de stedenbouwkundige verordeningen, de BBP's of de instrumenten die bij artikel 66 van de ordonnantie van 1 maart 2012 betreffende het natuurbehoud worden bedoeld en dat er wordt nagegaan of het opportuun is om de bestemming in het GBP van bepaalde gebieden van het groene netwerk en/of de ad hoc voorschriften te wijzigen en dat uitsluitend in de zin van een versterking van het beschermingsniveau van de groene ruimten.

Verder werden er wijzigingen aangebracht in maatregel 7 om rekening te houden met de relict-landbouwgebieden en het bevorderen van hun instandhouding of herstel.

Het MER beveelt ook aan om de architectonische kenmerken van de beschermde sites in aanmerking te nemen bij het versterken van natuur ter hoogte van de gebouwen en hun directe omgeving. Er werd geen enkele wijziging in die zin aangebracht, omdat de bestaande instrumenten ter bescherming van het erfgoed al voldoende garanties ter zake bieden.

INSTANDHOUDING VAN BINNENTERREINEN VAN HUIZENBLOKKEN

Tal van adviezen afkomstig van de raadpleging en het MER stippen het belang aan van het behoud van binnenterreinen van huizenblokken voor de bescherming van de natuur. Hiertoe wordt voorgesteld om de wetgeving betreffende deze zones aan te passen. In die zin werden er wijzigingen aangebracht in maatregel 3 (toevoeging van voorschrift 5) en maatregel 5 (zie boven) teneinde de bescherming en de begroening van de binnenterreinen van huizenblokken te versterken.

INSTANDHOUDING VAN DE BOMENRIJEN

Veel adviezen hebben betrekking op de noodzaak om bomenrijen in stand te houden en de voorkeur te geven aan dit type van beplanting bij projecten teneinde de levenskwaliteit te verbeteren. De raadpleging vraagt de participatie van de gemeenten en instanties die belast zijn met een opdracht van openbare dienstverlening. De beschrijving van maatregel 2 werd aangepast om de betrokkenheid van de verschillende beheerders van de openbare ruimten in het platform "Bomen, natuur en landschap" te verduidelijken.

Het overleg suggereert om het beheer van werkplaatsen in aanmerking te nemen om de bestaande bomen te behouden en te beschermen. De beschrijving van maatregel 2 wordt in die zin aangepast met het voorstel om een "Handvest van de Boom in de stad" op te stellen.

BESCHERMING VAN HEEL KLEINE ZONES MET HOGE BIOLOGISCHE WAARDE

Een aantal adviezen benadrukken dat het goed zou zijn om op gewestelijk niveau na te denken over de bescherming van heel kleine zones met hoge biologische waarde die soms op bebouwde en kwetsbare plaatsen gelegen zijn. Maatregel 5 neemt alle zones met hoge biologische waarde in aanmerking die een rol spelen in het Brussels ecologisch netwerk.

Na raadpleging wordt ook gevraagd dat de Zones van Ecologisch Belang niet worden bebouwd. Maatregel 5 voorziet uitdrukkelijk dat er moet worden nagegaan of het opportuun is om de bestemming in het GBP van bepaalde gebieden van het groene netwerk te wijzigen.

OVERWEGINGEN BETREFFENDE DE ONTWIKKELING VAN DE NATUUR

BEGROENEN VAN DE RUIMTEN

Verschillende adviezen stippen aan dat het noodzakelijk is om grasvelden te transformeren tot bloemweiden, wat minder arbeidsintensief is en meer bestuivende insecten aantrekt. Deze bezorgdheid wordt geval per geval bestudeerd in functie van de biologische waarde van de groene ruimten en hun functie. Het multifunctionele beheersplan zal tot doel hebben om de beheersmethoden in functie hiervan vast te leggen.

De raadpleging benadrukt het belang van een lijst met inheemse soorten die de voorkeur moeten genieten bij bepaalde projecten en in het bijzonder bij het aanplanten van bomen. Er wordt een wijziging in die zin aangebracht in maatregel 2. Dit advies steunt de in het plan uitgedrukte wil van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om inheemse soorten te bevorderen.

De raadpleging benadrukt ook dat het voornemen om 100.000 bomen te planten onevenredig en ongepast is. Dit ambitieuze cijfer is dan ook geschrapt en vervangen door kwalitatieve in plaats van kwantitatieve elementen.

Via de raadpleging wordt gevraagd om nieuwe groene ruimten te ontwikkelen (of bestaande groene ruimten te herstellen) met het oog op hun potentieel met betrekking tot het voorkomen van erosie en de opvang van afvloeiingswater en om dit in verband te brengen met het Regenplan. Deze opmerking is relevant en de multifunctionele beheersplannen zullen de toepassing van deze overwegingen mogelijk maken. Maatregel 12 werd overigens aangepast om rekening te houden met dit bijzonder potentieel en met de mogelijke oplossingen voor de uitvoering hiervan.

Sommige adviezen vragen om verschillende bomensoorten en afwisselend bladverliezende en groenblijvende bomen aan te planten zodat de groene ruimte in de winter verzekerd blijft. Deze opmerking moet geval per geval worden bestudeerd, naargelang de functie van de groene ruimten en hun erfgoedwaarde.

Verschillende adviezen stellen voor om bebouwde dakterrassen te overwegen. Deze opmerking heeft geleid tot de wijziging van het belang van maatregel 3 zodat hiermee rekening wordt gehouden.

HERSTEL VAN DE CONNECTIVITEIT

Een aantal adviezen opperen dat nieuwe ecologische connecties moeten worden ontwikkeld, zoals ecoducten, ecodoorgangen, hangbruggen (hop-over) en doorgangen voor amfibieën om de doorlatendheid van de vervoersinfrastructuur voor de fauna te verbeteren. Sommige adviezen identificeren eventuele zwarte punten die dit type van infrastructuur vereisen.

Voorschrift 2 van maatregel 17 werd verduidelijkt om rekening te houden met een aantal van deze bezorgdheden. Hoewel de wens om de doorlatendheid van de vervoersinfrastructuren voor de fauna voor het hele gewest geldt, blijft het Zoniënwoud en de onmiddellijke omgeving ervan prioritair.

Ook voorschrift 4 van maatregel 17 werd gewijzigd. Deze wijzigingen verduidelijken de wens om structurele oplossingen te identificeren die de sterftcijfers van de amfibieën op het wegennet moeten doen dalen, in samenwerking met de beheerders van het wegennet.

De raadpleging stelt voor om artikel 66 van de ordonnantie van 1 maart 2012 betreffende het natuurbehoud in te roepen om de connectiviteit van het ecologische netwerk te versterken. Deze opmerking is al opgenomen in voorschrift 2 van maatregel 5.

OVERWEGINGEN BETREFFENDE DE INTERACTIES MET DE STEDELIJKE ONTWIKKELING

INSTRUMENTEN VOOR DE EVALUATIE VAN DE PROJECTEN

De raadpleging stelt voor om de methode voor de ontwikkeling van een synthetische indicator te verduidelijken. De methodologie zal ontwikkeld worden in het kader van de uitvoering van voorschrift 1 van maatregel 9.

Tal van adviezen wensen verschillende aspecten te integreren in de ontwikkeling en berekening van de natuurindicator teneinde deze te verfijnen. De elementen die naar voren komen in de adviezen zijn onder meer het inheemse karakter van de aangeplante soorten, de complexiteit van de aardlagen, de begroeide gevels, de beheerspraktijken, de impact op de waterkwaliteit en de boomaanplantingen. De mogelijkheid om deze aspecten te integreren, zal worden geanalyseerd in het kader van de uitvoering van maatregel 9. Uit de raadpleging komt ook naar voren dat de ambitieniveaus niet erg hoog lijken. Deze niveaus zullen worden geanalyseerd bij de ontwikkeling van de natuurindicator zoals voorzien onder voorschrift 1 van maatregel 9.

Het overleg stelt voor om de indicator te koppelen aan een aantal reglementaire verplichtingen waaronder de stedenbouwkundige lasten en de GSV. De maatregel voorziet in de analyse van deze aspecten in het kader van de ontwikkeling van de indicator.

Een aantal adviezen stellen voor om de termijn voor de ontwikkeling van de natuurindicator aan te passen. De Regering gaat hier uit van een maximale termijn. De werkelijke termijnen zullen in de mate van het mogelijke worden ingekort.

Daarnaast betreuren een aantal adviezen het feit dat er in de rapporten en de effectenstudies niet dieper wordt ingegaan op het thema "fauna en flora". Deze opmerking is relevant en maatregel 9 is dan ook gewijzigd teneinde rekening te houden met deze bezorgdheid. Voortaan wordt expliciet voorzien dat de inhoud van de bestekken voor de effectenstudies verstrengd wordt.

INVOERING VAN EEN COMPENSATIEMECHANISME

Tal van adviezen stellen voor om een mechanisme in te voeren om het verlies aan groene ruimten te compenseren. De systemen die bij de beraadslaging naar voren werden gebracht, hebben betrekking op de planologische compensatie en de stedenbouwkundige lasten.

Er werden wijzigingen in die zin aangebracht aan maatregel 5 enerzijds, met de invoering van een planologisch compensatiemechanisme, en aan voorschrift 3 van maatregel 9 anderzijds, met een denkoefening over de invoering van een in situ compensatiemechanisme op het niveau van het Gewest of de definitie van landschaps- en ecosysteemeenheden.

GRONDBEHEER VAN STRATEGISCHE GEBIEDEN

Verschiedende adviezen vragen om de verwerving van het grondbeheer zoals besproken in voorschrift 1 van maatregel 6, te verduidelijken. In reactie hierop werden verschillende verduidelijkingen toegevoegd. Een advies stelt eveneens voor om de methode voor de opstelling van de lijst met strategische gebieden te verduidelijken. Er werd een verduidelijking toegevoegd betreffende de prioriteit van slecht beheerde gebieden met hoge biologische waarde

Tal van adviezen maken gewag van de moeilijkheden en het gebrek aan geloofwaardigheid die gepaard gaan met eventuele veranderingen in de bestemming van strategische gebieden bij een toekomstige wijziging van het GBP, gezien de intense bebouwingsdruk. Er werden evenwel geen wijzigingen hieromtrent aangebracht in het ontwerpplan. Het is immers zaak om een juist evenwicht te vinden tussen de verdichting en de aanwezigheid van groene ruimten in de stad.

OVERWEGINGEN BETREFFENDE HET BEHEER VAN DE GROENE RUIMTEN

MAATREGELEN TER BESTRIJDING VAN INVASIEVE SOORTEN

Het overleg en het MER benadrukken dat het belangrijk is om de introductie en de verspreiding van uitheemse invasieve soorten te vermijden. Hiervoor wordt voorgesteld om een strategisch actieplan op te stellen dat moet leiden tot een gecoördineerde en geplande uitroeiing. Deze adviezen steunen voorschift 2 van maatregel 18 voor de uitwerking van maatregelen ter bestrijding van uitheemse invasieve soorten.

De raadpleging en het MER stellen dat de strijd tegen invasieve soorten prioritair gepaard moet gaan met het beheer van verontreinigde bodems en grondverplaatsingen. Maatregel 18 werd aldus aangevuld met een nieuw voorschift dat een antwoord biedt aan deze bezorgdheid.

Het MER benadrukt het belang van prioritaire acties voor de habitats van communautair belang en langs de waterlopen en de vervoersinfrastructuren die beschermde natuurzones doorkruisen. Er werden wijzigingen in die zin toegevoegd in voorschift 2 van maatregel 18 en in voorschift 2 van maatregel 12 teneinde deze problematiek op te nemen in het beheer van de ruimten die verbonden zijn aan vervoersinfrastructuren.

Het overleg onderstreept ook het belang van het opzetten van een preventieve en doelmatige monitoring van de invasieve soorten in buurlanden en -gewesten. Deze opmerking valt buiten het toepassingsgebied van het gewestelijk natuurplan en werd aldus niet opgenomen, behalve met de versterking van de intergewestelijke samenwerking zoals bedoeld in de nieuwe maatregel 27. Dit vraagstuk wordt overigens geregeld door verordening (EU) nr. 1143/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten.

Verschillende adviezen verzoeken om de oprichting van een informatiepools voor uitheemse invasieve soorten of minstens een bewustmakingscampagne die deze problematiek aankaart. In het kader van de toepassing van maatregelen 18 en 21 zal er een communicatiecampagne over uitheemse invasieve soorten worden opgezet.

Tal van adviezen dringen aan op de toepassing van de ordonnantie van 1 maart 2012 betreffende invasieve planten, met name wat betreft de verkoop in tuincentra en/of supermarkten. Voorschriften 1 en 2 van maatregel 18 moeten een betere toepassing van de ordonnantie mogelijk maken via een communicatiecampagne die aansluit op het AlterIAS-project dat specifiek hierop gericht was.

Via het overleg wordt gevraagd om niet over "invasieve" soorten te spreken, maar eerder over "verdringende" soorten. Deze opmerking werd echter niet weerhouden, omdat de term "invasief" de term is die gebruikt wordt in de ordonnantie van 1 maart 2012 betreffende het natuurbehoud.

Verschillende adviezen benadrukken het exotische karakter van sommige soorten die in het plan worden genoemd en verzoeken om de foute benamingen van de soorten te corrigeren. In het gewijzigde plan werden deze verbeteringen opgenomen.

De raadpleging dringt erop aan dat er slechts in laatste instantie wordt overgegaan tot het doden van vogels, zoogdieren en vissen, nadat eerst herhaaldelijk zachte en diervriendelijke methoden gefaald hebben. De opmerking is relevant en zal in aanmerking worden genomen bij de uitvoering van het plan.

De vraag om bepaalde boomsoorten van uitheemse origine als inheemse soorten te beschouwen wegens hun eeuwenlange aanwezigheid en aanpassing werd niet weerhouden omdat de definitie van invasieve soorten is vastgelegd in de ordonnantie van 1 maart 2012 betreffende het natuurbehoud en berust op wetenschappelijke criteria die gelden voor heel België.

ECOLOGISCH BEHEER VAN DE GROENE RUIMTEN

Via de raadpleging wordt gevraagd om te verduidelijken welke gebieden Leefmilieu Brussel in beheer zou nemen. Voorschrift 1 van maatregel 12 antwoordt hierop dat het de meest kwetsbare gebieden zijn. Deze worden geïdentificeerd in de beheersplannen.

Tal van adviezen verheugen zich over de toezegging van de Regering om het ecologisch beheer van de groene ruimten te ontwikkelen en stellen dat de doelstellingen ambitieus moeten zijn.

De raadpleging vraagt om samen te werken met de Brusselse Vereniging van Plantsoenbeheerders (BVPB) om een referentiesysteem te ontwikkelen voor het ecologisch beheer en het landschapsbeheer van de groene ruimten. Verder wordt gevraagd om bij de ontwikkelingsfase van het voornoemde referentiesysteem ook de verenigingen te betrekken die gespecialiseerd zijn in stedelijke vergroening en gedifferentieerd beheer. Deze beraadslaging wordt voorzien in maatregel 24.

Verschillende maatregelen vragen om melding te maken van de ordonnantie "pesticiden". Deze opmerking werd in aanmerking genomen en opgenomen in voorschrift 1 van maatregel 8.

Daarnaast werd ook gevraagd om dringend werk te maken van een wetgeving voor het gebruik van rodenticiden en het gebruik agrarische bestrijdingsmiddelen te verbieden (vanwege de nabijheid van huizen en menselijke risico). Deze opmerkingen zijn niet opgenomen omdat het plan geen wetgevende functie heeft en omdat dergelijke zaken worden geregeld door, ten eerste, de ordonnantie van 20 juni 2013 betreffende een pesticidegebruik dat verenigbaar is met de duurzame ontwikkeling en, ten tweede, het Koninklijk besluit van 8 mei 2014 betreffende het op de markt aanbieden en het gebruiken van biociden. In het plan worden overigens maatregelen opgenomen ter ondersteuning van goede praktijken.

Het overleg en het MER stippen het belang aan van de handhaving van de netheid, in het bijzonder in de volgende gevallen: sluikestorten in minder intensief beheerde gebieden en zones met weinig openbare vuilnisbakken. Er werden wijzigingen aangaande dit thema toegevoegd in voorschrift 7 van maatregel 1 en in voorschrift 3 van maatregel 11.

Een aantal adviezen vragen dat het plan de evolutie steunt van exploitaties van het agrarische type naar praktijken die de biodiversiteit respecteren. In die zin is er een wijziging aangebracht in de beschrijving van het belang van maatregel 7.

ACTIES BETREFFENDE LICHT- EN GELUIDSPOLLUTIE

De raadpleging vraagt om de integratie van een maatregel betreffende alle mogelijke hinder door licht of geluid van bestaande projecten of plannen in de gebieden van Natura 2000 en de natuur- en bosreservaten. In reactie op deze bezorgdheid verduidelijkt maatregel 15 voortaan dat de beheersplannen van de beschermde zones zich eveneens zullen buigen over de thema's die verband houden met de licht- en geluidspollutie ter hoogte van de respectieve sites.

OVERWEGINGEN BETREFFENDE DE SAMENHANGENDE EFFECTEN VAN HET PLAN

IMPACT VAN HET PLAN OP DE KWALITEIT VAN DE BUITENLUCHT

Het MER vereist geen wijzigingen aan het ontwerpplan wat betreft de mogelijke impact van het plan op de luchtkwaliteit buiten. Toch zal de Overheid erop toezien dat er geen verhoogde concentratie van pollen (allergenen) in de lucht vrijkomt als gevolg van de uitvoering van de maatregelen ter begroening van de openbare ruimten en de omgeving van gebouwen. Ook zal er bij de inrichtingen op worden toegezien dat de verspreiding van de polluenten niet wordt belemmerd.

IMPACT VAN HET PLAN OP DE ONTWIKKELING VAN ACTIEVE VERPLAATSWIJZEN

Een van de aanbevelingen van het MER betreft het in stand houden van het recreatieve karakter van het groene netwerk en het handhaven van een zekere rust in deze zones, met onder andere harmonieuze contacten tussen fietsers en voetgangers. Voorschrift 2 van maatregel 5 werd aangepast met het oog op de versterking van de socio-recreatieve functie van het groene netwerk, vooral in zones die kampen met een tekort aan openbare groene ruimten. Het samengaan van fietsers en voetgangers zal ook beheerd worden via de uitvoering van beheersplannen.

Daarnaast vraagt het MER dat er in het kader van het Richtplan voor Neerpede ook verbindingen voor de zachte mobiliteit worden voorzien. De beschrijving van maatregel 7 werd in die zin verduidelijkt.

IMPACT VAN HET PLAN OP DE GENTRIFICATIE VAN DE WIJKEN

De opmerkingen van het MER aangaande de mogelijke impact op de gentrificatie van de wijken vereisen geen wijzigingen aan het plan, omdat de nagestreefde doelstellingen niet worden ondermijnd. Bovendien hebben de ondersteunende maatregelen die moeten worden uitgewerkt, betrekking op het huisvestings- en stadsvernieuwend beleid. De opvolging van dit verschijnsel wordt aldus verzekerd in het kader van dit beleid en er zal worden nagegaan of het residentieel vastgoed gelegen in de betrokken zones voor herontwikkeling en vergroening van de openbare ruimten toegankelijk zijn voor mensen met een bescheiden inkomen.

IMPACT VAN HET PLAN OP TEWERKESTELLING EN ANDERE SOCIAALECONOMISCHE ASPECTEN

Zowel het MER als de raadpleging hebben gewezen op de mogelijke positieve effecten op de Brusselse economie van de ontwikkeling van goede praktijken op het vlak van de inrichting van openbare ruimten en het beheer van groene ruimten. Als gevolg van de suggestie om inspiratie te halen uit de methode die toegepast wordt in het kader van de Alliantie Werkgelegenheid-Milieu om dit potentieel te benutten, werd maatregel 14 verduidelijkt met de verwijzing naar de noodzaak om deze praktijken te integreren in de roadmap voor de circulaire economie. De opvolgingsmaatregelen van het Natuurplan werden daarnaast aangevuld door een opvolging omtrent de impact van de uitvoering ervan op de economische activiteit van het Gewest en ook wat betreft de noodzakelijke afstemming ervan op de stedelijke ontwikkeling.

OVERWEGINGEN BETREFFENDE DE STEUNMAATREGELEN

FUNCTIE EN WERKING VAN DE DIENST "NATUURFACILITATOR"

Diverse adviezen hebben betrekking de invoering van een dienst "Natuurfacilitator". Er waren met name vragen over de relaties met de gemeentelijke diensten en de oprichting van een multidisciplinair team bestaande uit verschillende gespecialiseerde facilitatoren in plaats van één enkele facilitator.

Voorschrift 1 van maatregel 8 betreffende de dienst "Natuurfacilitator" werd aangepast zodat het voortaan rekening houdt met deze bezorgdheden. Het voorziet in de oprichting van een multidisciplinair team dat verschillende competenties samenbrengt.

De raadpleging oppert verder dat de term "facilitator" een negatieve connotatie heeft omdat hij verwijst naar een moeilijkheid. Na beraadslaging en bestudering van mogelijke alternatieven (zie volgend hoofdstuk), heeft de Regering beslist om de term te behouden omdat hij het minste negatieve en het meeste positieve aspecten omvat.

TECHNISCHE STEUN, INFORMATIE EN OPLEIDING VAN PROFESSIONALS

In termen van technische steun aan professionals stellen verschillende adviezen voor om aangepaste instrumenten te ontwikkelen, zoals fiches van goede praktijken of een voorbeeldbestek. Deze instrumenten moeten een ecologisch en gedifferentieerd beheer van de groene ruimten stimuleren. Maatregel 14 betreffende de bevordering van goede praktijken voor het beheer van groene ruimten integreert deze bezorgdheid in het eerste voorschrift met onder andere de vermelding van de terbeschikkingstelling van fiches van goede praktijken en technische standaardbepalingen voor bestekken over de ecologische inrichting en het ecologisch onderhoud van de groene ruimten.

Verder stelt een advies voor om een platform "Bomen, Natuur en Landschap" op te richten en om een typebestek en een gids voor goede praktijken ter beschikking te stellen van de gemeenten. Dit advies rechtvaardigt evenwel geen wijziging omdat deze elementen al opgenomen zijn in de missie van de dienst "Natuurfacilitator".

Wat de opleiding van professionals betreft, stelt een advies voor dat zij tijdens hun opleiding tuinieren, tuinbouw, landschapsarchitectuur, enz. meteen ook bewust worden gemaakt van en opgeleid in biodiversiteit en natuurbehoud. Voorschrift 4 van maatregel 14 werd in die zin aangepast en voorziet dat de expertise van de "Natuurfacilitator" voortaan ter beschikking wordt gesteld van de universiteiten, hogescholen en beroepsvormingscentra die gespecialiseerd zijn in de opleiding van professionals.

FINANCIËLE HULP

Tal van adviezen verzoeken om financiële hulp om de inrichting, de bescherming en het beheer van groene ruimten te versterken (bijv. binnenterreinen van huizenblokken, vegetatiezones op speelplaatsen, enz.). Deze hulp zou onder andere bijdragen tot de versterking van de continuïteit van de ecologische netwerken. Volgens sommige adviezen zou deze hulp naar lokale overheden en verenigingen kunnen gaan en prioritair naar projecten die het best de inheemse soorten en/of honingbijen integreren of de nestbouw van vogels bevorderen. Maatregel 13 betreffende de mechanismen van ondersteuning is bijgevolg aangepast zodat hij voortaan rekening houdt met deze bekommernissen.

Een advies stipt overigens aan dat deze steunmaatregelen ook de landbouwactiviteiten ten goede zouden moeten komen. Dit type steun wordt momenteel overwogen in de sociaaleconomische programma's van de overheid (Feder, AEE). Voorschrift 2 van maatregel 7 betreffende de steun aan milieuvriendelijke landbouwpraktijken is aldus in die zin aangepast.

INFORMATIE, EDUCATIE EN PARTICIPATIE VAN DE BEVOLKING

Herhaaldelijk benadrukken de adviezen het belang van voorlichting en bewustmaking van het publiek (inwoners, professionals, scholieren/studenten, landbouwers, enz.) ten aanzien van de natuur en de biodiversiteit, de beheersmethoden voor groene ruimten en de goede praktijken (bijvoorbeeld ten aanzien van de integratie van het aspect biodiversiteit bij bebouwingen, de agro-ecologie of het label "ecodynamisch bedrijf", enz.).

Men vraagt hiertoe: een betere opname in netwerken van de verschillende actoren die actief zijn op het vlak van bewustmaking en milieueducatie; een groter aanbod aan opleidingen op dit gebied; de mogelijkheid om een beroep te doen op gewestelijk lesmateriaal; de tijdige beschikbaarheid van bekwame personen en het opstellen van kwalitatieve criteria die scholen helpen om een vereniging of een site te kiezen die bewustmakingsactiviteiten aanbiedt. Om deze bezorgdheden aan te pakken, werden een aantal kleine aanpassingen aangebracht aan maatregel 21 betreffende de ontwikkeling van een algemene bewustmakingsstrategie en maatregel 22 voor de ondersteuning van sensibiliserings- en natuureducatieacties en de versterking van de synergie tussen verenigingen.

Een advies onderstreept ook de noodzaak om een verbindingsschakel ter plaatse te voorzien om de lokale communicatie te verbeteren in het kader van voorschrift 2 van maatregel 21 betreffende de ontwikkeling van initiatieven voor informatie en bewustmaking van het publiek. De aangepaste maatregel stelt expliciet dat panelen niet de enige overwogen middelen zijn en steunt op de in maatregel 14 beschreven missie maar ook op andere actoren zoals verenigingen, scholen, gemeenten, het Gewest, enz. Maatregel 23 ter bevordering van het ontwerp en het participatieve beheer van de openbare groene ruimte werd ook aangepast om de rol van de vormingswerkers, de wijkverenigingen en de parkwachters te ondersteunen.

In het kader van maatregel 19 betreffende het beheer van de ongemakken door de fauna en de flora of maatregel 21 betreffende de ontwikkeling van een algemene bewustmakingsstrategie, stelt een advies voor om informatie te verspreiden over gezondheidskwesties. De beschrijving van het belang van maatregel 19 werd in die zin aangepast.

Voorts stelt het MER zich de vraag of verenigingen wel kunnen beantwoorden aan de stijgende vraag naar activiteiten/sensibilisering. Het MER stelt daarom voor dat de verenigingen hun capaciteiten inventariseren en dat er wordt gestreefd naar meer synergie tussen de verschillende verenigingen. Een advies stelt dat er 4 tot 5 centra voor milieueducatie nodig zijn. De doelstellingen van maatregel 22 werden aangepast in functie van deze aanbevelingen en zijn voortaan gericht op het ondersteunen van sensibiliserings- en natuureducatieacties en de versterking van de synergie tussen verenigingen.

Verschiedende adviezen verzoeken ook om een gerichte steun aan bestaande structuren. De relevantie van deze gerichte steun zal worden geanalyseerd in het kader van de uitvoering van maatregel 22.

Wat het participatieve beheer van de groene ruimten betreft, stellen een aantal adviezen zich vragen bij de ter beschikking gestelde middelen (zowel financieel als methodologisch) om de participatie van het publiek te bevorderen. Sommige adviezen zijn voorstanders van maatregelen als "adopteer een boom" en benadrukken dat het belangrijk is om vooral personen die niet of weinig bewust zijn van de milieuproblematiek te sensibiliseren. Maatregel 23 betreffende het ontwerp en het participatief beheer van openbare groene ruimten werd aangepast om deze bezorgdheden aan te pakken.

Voorts wordt aangegeven dat de termen "wilde vegetatie" en "onkruid" niet geschikt zijn. Er wordt voorgesteld om eerder te spreken van "spontane vegetatie", om zo een positiever en meer aanvaardbaar imago naar voren te brengen voor een publiek dat minder bekend is met de beginselen van biodiversiteit. Deze termen werden dan ook vervangen in het gehele plan.

Het overleg is van mening dat de doelstelling om minstens een derde van de gewestelijke parken tegen 2020 te voorzien van een beheersplan niet voldoende ambitieus is. We herinneren eraan dat de uitwerking van multifunctionele beheersplannen veronderstelt dat de informatie over sociaalrecreatieve vraag vergaard werd en dat een evaluatie van de kwetsbaarheid van de biotopen ten aanzien van recreatieve en/of productieve activiteiten die er zouden kunnen plaatsvinden uitgevoerd werd, dat de hoofdbestemmingen van de ruimten in kwestie bepaald zijn en dat een aangepaste strategie voor het onthaal van het publiek uitgestippeld werd (zie maatregel 1, voorschriften 3 tot 6). De Regering is bijgevolg van mening dat de aangekondigde doelstelling integendeel erg ambitieus is.

OVERWEGINGEN BETREFFENDE DE COÖRDINATIE VAN DE BELEIDSLIJNEN EN DE ACTOREN

MATE WAARIN REKENING WERD GEHOUDEN MET DE VOCHTIGE EN AQUATISCHE HABITATS EN DE AANSLUITING OP HET BLAUWE NETWERK

De adviezen en aanbevelingen stippen, in het algemeen, het belang aan van de integratie van het blauwe netwerk (met inbegrip van de aquatische milieu en soorten als zodanig) en zijn belangen in het gewestelijk natuurplan alsook de noodzaak om dit duidelijk te definiëren. Het plan werd aldus in die zin aangepast en de draagwijdte van het plan voor het blauwe netwerk werd in het gehele document explicieter gemaakt. De voornaamste aanpassingen hebben betrekking op de inleidende delen van het plan en op voorschrift 2 van maatregel 12 betreffende het beheer van het regenwater in de directe omgeving van de transportinfrastructuren met behulp van natuurlijke oplossingen, voorschrift 2 van maatregel 18 gericht op de bestrijding van invasieve soorten (hieronder zijn begrepen de invasieve aquatische soorten) en voorschrift 2 van maatregel 20, dat specifiek gericht is op de controle van de biologische kwaliteit van waterlopen en -vlakken.

COHERENTIE MET ANDERE BELEIDSLIJNEN, PLANNEN EN PROGRAMMA'S

Verschillende adviezen hebben betrekking op de coherentie tussen het gewestelijk plan en regelgevende en planologische documenten. Naast de talrijke verwijzingen naar deze plannen en reglementen in de verschillende maatregelen, werd er tussen het hoofdstuk met de doelstellingen van het plan en het maatregelenprogramma een volledig hoofdstuk toegevoegd dat handelt over de overeenkomsten en verschillen tussen de doelstellingen van het gewestelijk natuurplan en de andere gewestelijke beleidslijnen. Hoewel er geen onverenigbaarheid is vastgesteld in de zin van artikel 9, § 2, 5° van de ordonnantie van 1 maart 2012 betreffende het natuurbehoud, worden er toch een aantal mogelijkheden voorgesteld om de samenhang tussen de gewestelijke beleidslijnen te versterken.

VEREENVOUDIGING VAN DE PROCEDURES EN NATUURBESCHERMING

Verschillende adviezen wijzen op de complexiteit van de procedure voor de kapvergunning. De goedkeuring van de multifunctionele beheersplannen zoals voorzien in maatregel 11 alsook hun integratie in de rechtsinstrumenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zouden een antwoord moeten bieden op deze bezorgdheid.

OPNAME IN NETWERKEN VAN DE ACTOREN, HERVORMING VAN DE BHRN EN PARTNERSCHAPPEN

Tal van adviezen kanten zich tegen de fusie van de Brusselse Hoge Raad voor Natuurbehoud (BHRN) met de Raad voor het Leefmilieu (RL), vooral omdat de onderwerpen en de aanpak van beide organisaties zeer uiteenlopend zijn en deze fusie zou kunnen leiden tot een ondervetegenwoordiging van de belangen van het natuurbehoud. De adviezen dringen er op aan dat de BHRN zijn autonomie en eigenheid moet bewaren en tegelijkertijd een nauwe samenwerking moet aangaan met de RL.

Op basis van de aanbevelingen werd maatregel 24 grondig herzien in die zin dat de BHRN behouden blijft en onafhankelijk van de RL blijft opereren. Deze maatregel is ook bedoeld om de BHRN open te stellen voor vertegenwoordigers van de gemeenten, om de werking ervan nieuw leven in te blazen en om de Raad positioneren als een platform waar verenigingen overleg kunnen plegen.

Ondanks de verzoeken hierom werd er geen expliciete verwijzing toegevoegd naar de vertegenwoordiging van de erfgoedinstanties binnen de BHRN, omdat deze vertegenwoordiging reeds verzekerd is via de toepassing van het koninklijk besluit van 11 mei 1989 houdende de regeling van de oprichting, de samenstelling en de werking van de Brusselse Hoge Raad voor natuurbehoud.

Wat betreft de partnerschappen, zetten veel adviezen vraagtekens bij de inhoud van de doelstellingencontracten bedoeld onder maatregel 25. Ze wijzen met name op het feit dat deze contracten moeten vergezeld zijn van informatie over beheer en goede praktijken. Aansluitend op deze bezorgdheid werd voorschrift 2 van maatregel 25 in die zin aangepast.

OVERLEG MET LOKALE INSTANTIES EN ACTOREN

Verschillende adviezen wijzen op het belang voor de gewestelijke autoriteiten om samen te werken met de wijkverenigingen (waaronder de beheerders van de wijkcontracten) en de gemeentelijke overheden met het oog op de bevordering van het ontwerp en het participatief beheer van openbare groene ruimten. Dankzij die samenwerking zouden de actoren beter op de hoogte zijn van de toepassing van de maatregelen van het gewestelijk natuurplan en zouden zij beter begrijpen welke rol zij hierin kunnen spelen.

Een advies wijst bovendien op de noodzaak om overleg te plegen met de eigenaars/beheerders in het kader van het openstellen van de ruigten voor het publiek, de verbetering van de groene wandeling en de uitvoering van het ecologisch netwerk, bijvoorbeeld. Deze opmerkingen hebben niet geleid tot significante veranderingen omdat het ontwerpplan al diverse bepalingen in die zin voorzag in de betrokken maatregelen.

Er werd via de raadpleging gevraagd om de gespecialiseerde verenigingen te betrekken bij de redactie van het handvest "natuur toegelaten" voor overheidsgebouwen. Zoals voorzien in maatregel 24, zal de BHRN door de voor natuurbehoud bevoegde Minister verzocht worden om op te treden als tussenschakel voor de natuurbeschermingsverenigingen teneinde ook hun adviezen in te winnen in het kader van de implementatie van het plan. Het overleg met betrekking tot het handvest "natuur toegelaten" voor overheidsgebouwen wordt er uitdrukkelijk in voorzien.

Ook vraagt het overleg dat de natuurverenigingen zouden deelnemen aan het platform "Bomen, natuur en landschap" als bedoeld in maatregelen 2 en 12. Om organisatorische redenen zal het platform beperkt worden tot de beheerders van het wegnnet, al zullen de verenigingen via de BHRN geraadpleegd worden over de interventies van het platform.

INTERGEWESTELIJKE SAMENWERKING

Het MER stelt dat een intergewestelijke samenwerking een duidelijke meerwaarde kan betekenen voor het beheer en de bescherming van de natuur, de versterking van het groene netwerk en het bestuur op het vlak van natuur. Zoals wordt benadrukt door een van de adviezen in het kader van de raadpleging, voldoet een intergewestelijke samenwerking ook aan de nieuwe verplichtingen die voortvloeien uit de laatste staatshervorming. Maatregel 27 tot versterking van de intergewestelijke samenwerking met betrekking tot de beheerstrategie voor de biodiversiteit, werd in die zin aangepast.

Daarnaast beveelt het MER ook aan om de uitwisseling van goede praktijken te bevorderen door middel van intergewestelijke werkplatformen, bijvoorbeeld.

OVERWEGINGEN BETREFFENDE DE PROGRAMMA'S

Zowel bij het MER als bij de raadpleging werden verschillende opmerkingen geuit betreffende de programmatische aspecten van het gewestelijk natuurplan. Doorgaans werd er aangedrongen op realistische, maar ambitieuze termijnen. Ook hadden talrijke suggesties betrekking op het prioriteitsniveau van de maatregelen - er werd doorgaans geijverd voor een hoger prioriteitsniveau - en op de toekenning van een bindend karakter aan de voorschriften van het plan. Naast een betere coördinatie tussen de verschillende maatregelen, werd ook meer duidelijkheid gevraagd over het omzetten van de maatregelen in concrete en gebiedsgebonden acties.

STRUCTUUR VAN HET PLAN EN COÖRDINATIE TUSSEN DE VERSCHILLENDE MAATREGELEN

In antwoord op opmerkingen en suggesties van het MER en het overleg werden belangrijke herzieningen uitgevoerd om de structuur van het document te verduidelijken en om de coördinatie tussen de verschillende maatregelen te verbeteren.

Maatregel 4 van het ontwerpplan werd volledig geherstructureerd. Opdat deze maatregel zich enkel zou toespitsen op de toegang van het publiek tot daken en de groene directe omgeving van gebouwen, werden de eerder voorziene voorschriften als volgt overgeheveld naar maatregelen 1 en 3:

- de aspecten die verband houden met het openstellen van de ruigten voor het publiek werden opgenomen in maatregel 1 omdat deze kwestie onlosmakelijk verbonden is met de ontwikkeling van een duurzame strategie voor onthaal van het publiek in de groene ruimten;
- de aspecten die verband houden met de begroening van speelplaatsen werden geïntegreerd in maatregel 3 omdat zij te maken hebben met het versterken van natuur ter hoogte van de gebouwen en hun directe omgeving.

In maatregel 9 werden de instrumenten en procedures voor de integratie van de natuur in de plannen en projecten toegevoegd om rekening te houden met de talrijke suggesties in dit verband (zie hierboven).

Maatregel 22 werd geheroriënteerd op de ondersteuning van sensibiliserings- en natuureducatieacties en de versterking van de synergie tussen verenigingen om meer onderscheid te maken met maatregel 21 (zie hierboven).

Veel verbanden tussen de maatregelen werden nadrukkelijker naar voren gebracht, in het bijzonder het verband tussen de missie van de Natuurfacilitator en de uitvoering van de maatregelen 2, 3, 5, 10, 12, 14 en 25.

OMZETTING VAN HET PLAN IN CONCRETE EN GEBIEDSGEBONDEN ACTIES

Aansluitend op de opmerkingen en suggesties die de maatregelen van het plan concreter en meer gebiedsgebonden moeten maken, werden verschillende verduidelijkingen toegevoegd, in het bijzonder in maatregelen 2 en 5 betreffende de versterking van het groene netwerk en de inrichting van het ecologische netwerk. De becijferde doelstelling om alle Brusselaars een groene ruimte te verzekeren van meer dan 1 hectare op minder dan 400 m en van minder dan 1 hectare op minder dan 200 m van hun woonplaats, werd herhaald in maatregel 2. Daarnaast werden prioritaire interventiegebieden geïdentificeerd om het groene netwerk te versterken, in lijn met de gewestelijke beleidsverklaring van de Regering

Maatregel 5 werd uitgewerkt met een nieuw voorschrift bedoeld om de gemeenten ertoe aan te sporen om een strategie uit te werken voor de ontwikkeling van de natuur op hun grondgebied en om hen hierin te steunen.

Omdat het plan op een strategisch niveau moet blijven, zal het idee van de oprichting van milieuerfdienstbaarheden of rechten van doorgang worden onderzocht bij de opstelling van het operationeel plan voor de uitvoering van het ecologisch netwerk. Dit geldt ook voor het toekennen van een actief beschermingsstelsel voor gebieden met een hoge biologische waarde.

Verder werden alle kaarten geactualiseerd op basis van de beste wetenschappelijke gegevens die beschikbaar waren. Dit gebeurde als gevolg van de opmerkingen over de kwaliteit en de recentheid van de gegevens. Er werd ook meer uitleg gegeven over de manier waarop de kaarten tot stand kwamen, zonder evenwel in te gaan op ad hoc verzoeken, aangezien deze niet gebaseerd waren op wetenschappelijke overwegingen.

BINDENDE MAATREGELEN VOOR DE OVERHEID

Herhaaldelijk werd, zowel in het kader van het MER als bij de raadplegingen, gesuggereerd dat er bindende maatregelen voor de overheid moesten worden opgesteld teneinde de uitvoering van het plan door de overheid te waarborgen. Hoewel de Regering inderdaad over deze mogelijkheid beschikt krachtens artikel 8, §2 van de ordonnantie van 1 maart 2012 betreffende het natuurbewoud, houdt deze echter geen enkele verplichting in. De Regering beschikt overigens over een grote beslissingsvrijheid om, indien nodig, te bepalen welke voorschriften van het plan een bindend karakter hebben.

In dit geval heeft de Regering geoordeeld dat een “oriënterend karakter inzake het gewestelijk ontwikkelingsbeleid” gegeven wordt aan de volgende acties :

- de uitvoering van het operationele Plan voor het ecologische netwerk (of ten minste de gebiedsgebonden maatregelen) dat wordt opgesteld in toepassing van maatregel 5;
- het berekenen van de indicatoren die worden gedefinieerd in het kader van de uitvoering van maatregel 9 en de naleving van de drempels die zijn vastgelegd voor deze indicatoren, bij de heraanleg van openbare ruimten en de bouw of renovatie van gebouwen van het publieke domein.

Daarnaast is het ook voorzien dat op het ogenblik van de goedkeuring van het operationele plan voor het ecologisch netwerk zoals bedoeld in maatregel 5 alsook de indicatoren die zullen worden omschreven in het kader van de uitvoering van maatregel 9, de Regering zal overwegen om hen een bindend karakter te geven. In dat geval zal de Regering de uitvoeringsbepalingen en de inoverwegingneming van deze hulpmiddelen door de autoriteiten nauwkeurig bepalen.

DEFINITIE VAN DE PRIORITEITEN EN OPSTELLING VAN EEN ACTIEPLAN

Het MER van het ontwerpplan stipte de noodzaak aan om de prioriteitsgraad van een aantal maatregelen te herzien en om een duidelijk actieplan op te stellen voor de uitvoering van de maatregelen volgens de respectieve prioriteitsgraden. In het kader van de raadplegingen werd overigens meermaals voorgesteld om de prioriteitsgraad van bepaalde maatregelen te verhogen. Zo werd het niveau van de diverse voorschriften verhoogd. A contrario werd, vanuit een streven naar evenwicht en realisme, het niveau van bepaalde voorschriften die niet onder het MER vallen of de opmerkingen na de raadplegingen naar beneden toe herzien.

De tabel met het programma in de bijlage van het gewestelijk natuurplan biedt een antwoord op deze bezorgdheden. De tabel omvat ook een typologie van de te ondernemen acties en, indien van toepassing, de uitvoeringstermijnen. De in dit verband aangebrachte wijzigingen ten aanzien van het ontwerpplan weerspiegelen de herziene prioriteitsniveaus. Ook de uitvoeringstermijnen werden aangepast met het oog op de optimalisering van de spreiding van de middelen over de duur van het plan en gelet op het uitstel van de inwerkingtreding van het plan in vergelijking met de voorspellingen.

EFFECTEN VAN HET PLAN IN TERMEN VAN MENSELIJKE EN BUDGETTAIRE MIDDELEN

Zowel het MER als de adviezen die in het kader van de raadpleging werden geformuleerd, benadrukken dat het belangrijk is om voldoende menselijke en financiële middelen vrij te maken voor de uitvoering van de maatregelen. Bovendien herhaalt het MER dat de bedragen die toegekend worden aan de bescherming van de biodiversiteit geleidelijk moeten worden verhoogd teneinde bij te dragen aan het nakomen van de verplichtingen die namens België zijn aangegaan in het kader van het Biodiversiteitsbedrag.

In antwoord op deze bezorgdheid en krachtens de bepalingen van artikel 9, § 2, 6 ° van de ordonnantie van 1 maart 2012 betreffende het natuurbehoud heeft de Regering in de tabel met het programma in de bijlage van het plan, de bijkomende behoeften in termen van menselijke en budgettaire middelen omschreven voor de uitvoering van de maatregelen en dat ten aanzien van de resources *as is*. Deze informatie is van indicatieve aard.

DEFINITIE EN UITVOERING VAN DE OPVOLGINGSMAATREGELEN

Het MER van het ontwerpplan wees op de afwezigheid van duidelijke opvolgingsmaatregelen om te peilen naar de werkelijke bijdrage van het Plan aan de gewestelijke doelstellingen. Inmiddels heeft de Regering nauwkeurigere opvolgingsmaatregelen uitgewerkt (zie specifiek document).

MOTIVATIE VAN DE KEUZES IN HET LICHT VAN DE ANDERE REDELIJKE ALTERNATIEVEN

De werkwijze die de voorkeur genoot bij de opstelling van het gewestelijk natuurplan is de gezamenlijke opbouw vanuit een gezamenlijke visie². Strikt genomen bestaat er dus geen alternatief voor het document dat het gewestelijk natuurplan uitmaakt. Er werden niettemin in de loop van het proces aanpassingen en verduidelijkingen aangebracht, zoals hieronder samengevat en gemotiveerd.

BELANGRIJKE ONTWIKKELINGEN IN HET MAATREGELENPROGRAMMA IN HET KADER VAN HET PARTICIPATIEF PROCES

Verschillende actoren (wetenschappers, gewestelijke besturen, gemeenten, verenigingen, enz.) hebben voor het openbaar onderzoek deelgenomen aan het participatieve proces voor de uitvoering van het gewestelijk natuurplan. Zij werden met name ondervraagd over de relevantie en de haalbaarheid van het ontwerp van het maatregelenprogramma. Hun opmerkingen en suggesties vormden de leidraad voor de wijzigingen.

VERBETERING VAN DE LEESBAARHEID VAN HET DOCUMENT

Met het oog op een betere leesbaarheid werd de structuur van het maatregelenprogramma als volgt gewijzigd:

- De operationele doelstellingen zijn geschrapt en er is een zevende strategische doelstelling toegevoegd in verband met de bewustmaking en de mobilisatie van de Brusselaars voor de natuur en de biodiversiteit.
- Het aantal maatregelenfiches zijn gehergroepeerd en vervolgens verminderd in aantal, om de leesbaarheid van het maatregelenprogramma te verbeteren en al te frequente herhalingen te voorkomen.
- In de voorstelling van het belang van de maatregelen, zijn de wettelijke verplichtingen en de lopende acties herhaald, om zo de focus van de beschrijving van de maatregelen en de voorschriften op de nieuw te ontwikkelen acties te leggen.
- De maatregelen in verband met de coördinatie met andere plannen (waterplan, lichtplan, programma voor pesticidenreductie, enz.), de steun aan wetenschappelijk onderzoek en de opvolging van internationale beleidslijnen zijn geschrapt, omdat deze maatregelen in feite een voortzetting zijn van reeds bestaande praktijken. Deze bezorgdheden blijven niettemin aanwezig in het document, namelijk in het hoofdstuk waarin de doelstellingen worden voorgesteld.
- Ook de maatregelen betreffende de wijziging van de openingstijden van de openbare groene ruimten en het in kaart brengen van de ecosysteemdiensten werden geschrapt, zodat men zich kon concentreren op de maatregelen met een meer strategische benadering.

VERBETERING VAN DE TOEPASBAARHEID VAN HET DOCUMENT

De volgende voorstellen van maatregelen werden uit het ontwerpplan geschrapt, omdat hun relevantie of haalbaarheid ter discussie stond, omdat ze niet voldoende uitgewerkt waren, in het bijzonder wat betreft hun implementatie, en/of omdat ze bijkomende studies vergden:

- het bepalen van dichtheidsgrenzen per wijk en het beperken van de voetafdruk van de projecten;
- het invoeren van stedenbouwkundige lasten ter compensatie van het verlies van groene ruimte;
- de oprichting van een natuurfonds;
- de identificatie en schrapping van subsidies en andere stimuleringsmaatregelen die nefast zijn voor de biodiversiteit.

De volgende maatregel werd ook uit het ontwerpplan geschrapt omdat hij onder een ander bestuursniveau valt en omdat de doelstelling om de natuureducatie te versterken ook met andere in het plan beschreven middelen kan worden nagestreefd:

- de versterking van het natuurluik in de leerplannen.

² Zie de visie van de Hoge Raad voor het Natuurbehoud die voorgesteld is tijdens de openingszitting van het participatief proces voor de ontwikkeling van het gewestelijk natuurplan op 18 september 2012.

BETERE AANSLUITING VAN HET DOCUMENT OP DE BESTAANDE SYSTEMEN

Om verwarring te vermijden met het concept van "Architectmeester" en om voldoende aandacht te schenken aan de dimensie natuur en biodiversiteit in de projecten en strategische plannen en programma's en om in het bijzonder de gemeenten hierin bij te staan, is het concept van de "Natuurmeester" geëvolueerd naar een concept "Natuurfacilitator" ten voordele van de actoren van de stedelijke ontwikkeling. De informatie, adviezen en omkadering van enerzijds de beheerders van groene ruimten en anderzijds het grote publiek, zijn aldus opgenomen in verschillende maatregelen.

De maatregel die verband hield met de oprichting van een "taskforce Natuur" heeft plaatsgemaakt voor de hervorming van het BHRN, teneinde meer te steunen op de bestaande structuren.

BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN VAN HET ONTWERPPLAN

De aanpassingen aan het ontwerpplan die hebben geleid tot de versie die uiteindelijk goedgekeurd is door de Regering, vloeien voort uit de opname van de aanbevelingen van het MER en de opmerkingen en suggesties die tijdens het overleg werden geformuleerd. De wijze waarop deze aanbevelingen, opmerkingen en suggesties in aanmerking zijn genomen, is uitgebreid besproken in het voorgaande hoofdstuk, per thema. De belangrijkste hieruit voortvloeiende ontwikkelingen worden hieronder samengevat en gemotiveerd.

VERDUIDELIJKING VAN HET PROGRAMMA

Een groot deel van de wijzigingen van het ontwerpplan waren bedoeld om de intenties te verduidelijken en ze concreter en bevattelijker te maken door ze te laten aansluiten op de verschillende maatregelen en door de uitvoeringswijze te verduidelijken. Er werd een vrij omvangrijk werk verricht met betrekking tot (zie vorig hoofdstuk voor meer details):

- de structurering van het plan en de coördinatie tussen de verschillende maatregelen;
- de omzetting van het plan in concrete, gebiedsgebonden acties;
- de weergave van het bindende of indicatieve karakter van de voorschriften voor de bevoegde instanties;
- de definitie van de prioriteiten en de opstelling van een actieplan;
- het identificeren van de effecten van het plan in termen van menselijke en budgettaire middelen;

Wat betreft de omzetting van het plan in concrete acties, onthouden we de verduidelijkingen die zijn aangebracht aan:

- het statuut en de samenstelling van het platform "Bomen, natuur en landschap";
- de ligging van de gebieden en de voorstelling van prioritaire projecten voor de vergroening van de openbare ruimten;
- de stimuleringsmaatregelen en steun aan lokale actoren;
- het doelpubliek, de missies en de werking van de dienst "Natuurfacilitator" (zie motivering hieronder);
- de wijzigingen die zijn aangebracht aan de stedenbouwkundige instrumenten om de bescherming en restauratie van groene ruimten in het stedelijk weefsel te versterken;
- de prioriteiten die in aanmerking komen bij het grondbeheer van strategische gebieden;
- de wijze van raadpleging van de verenigingen bij de uitvoering van de maatregelen;
- de wijze van ondersteuning op lange termijn van de verenigingen;
- de acties voor de ontsluiting van het ecologisch netwerk ter bestrijding van de versnippering van de habitats;
- de prioriteiten die in aanmerking komen bij het beheer van uitheemse invasieve soorten;
- de rol van lokale tussenschakel van de agenten van het BIM.

Waar nodig zijn de verduidelijkingen afgestemd op de relevante elementen van het Regeerakkoord.

IDENTIFICATIE VAN DE INTERACTIES TUSSEN DE VERSCHILLENDE GEWESTELIJKE BELEIDSLIJNEN

Na analyse van de verschillende regelgevende teksten en planologische documenten is er geen onverenigbaarheid vastgesteld (in de zin van artikel 19, § 2 van de ordonnantie van 1 maart 2012 betreffende het natuurbehoud) tussen de voorschriften van deze teksten en documenten en de doelstellingen van het gewestelijk natuurplan, omdat geen van de bestudeerde voorschriften de doelstellingen van het plan in gevaar brengt. Gelet op de geïdentificeerde interacties werden niettemin een aantal mogelijkheden voorgesteld om de samenhang tussen de gewestelijke beleidslijnen te versterken.

Hoewel het gewestelijk natuurplan niet bedoeld is om de sociale en economische uitdagingen van de moderne stedelijke landbouw aan te pakken, werden er toch tal van verwijzingen hieromtrent toegevoegd (zie vorig hoofdstuk voor meer details). Ook werd er een verband gelegd met de strategie voor een duurzame voeding/stedelijke landbouw in ontwikkeling.

BIJZONDERHEDEN OM DE MOGELIJKE NEGATIEVE EFFECTEN VAN HET PLAN TE MINIMALISEREN

Teneinde de door het MER geïdentificeerde, mogelijk negatieve effecten van het plan te minimaliseren, werden er een aantal bijzonderheden toegevoegd, in het bijzonder wat betreft de volgende punten (zie vorig hoofdstuk voor meer details):

- bijzonderheden betreffende het in aanmerking nemen van kwetsbare soorten en habitats in de strategie voor onthaal van het publiek in de groene ruimten;
- bijzonderheden betreffende het behoud van het algemene niveau van toegankelijkheid van de groene ruimten;
- bijzonderheden betreffende het in aanmerking nemen van de architecturale eigenschappen van de goederen en erfgoedsites bij de inrichting van groene ruimten;
- bijzonderheden betreffende de bijzondere aandacht voor beschermde soorten in het kader van het beheer van de ongemakken door de fauna en de flora;
- bijzonderheden betreffende het behoud van het beschermingsniveau van habitats en soorten van communautair belang als gevolg van een hervorming van de beschermingsstatus.

GELEIDELIJKE INVOERING VAN EEN COMPENSATIEMECHANISME

Het ontwerpplan stelde de doelstelling voorop om uiteindelijk elk netto verlies van biodiversiteit als gevolg van de territoriale ontwikkeling te voorkomen, maar voorzag geen maatregelen om dat doel te bereiken.

In reactie op de aanbevelingen van het MER en de aanbevelingen bij de raadplegingen, werden er wijzigingen in die zin aangebracht aan maatregel 5 enerzijds, met de invoering van een planologisch compensatiemechanisme, en aan voorschrift 3 van maatregel 9 anderzijds, met een denkoefening over de invoering van een in situ compensatiemechanisme op het niveau van het Gewest of de definitie van landschaps- en ecosysteemeenheden.

DEFINITIE VAN HET DOELPUBIEK, DE MISSIES EN DE ORGANISATIE VAN DE DIENST "NATUURFACILITATOR"

Het ontwerpplan voorzag dat Leefmilieu Brussel de missie, het doelpubliek, de werkwijze en de acties van de natuurfacilitator zou bepalen, maar nam hierin geen standpunt in, wat de dienstverlening vertraagde. Na grondig onderzoek van de verschillende opties werd uiteindelijk een formule gekozen die voorziet in de oprichting van een dienst bestaande uit een multidisciplinair team ten dienste van een professioneel publiek (actoren van stedelijke ontwikkeling in de brede zin van de term, ontwerpers en beheerders) die centraal wordt georganiseerd door Leefmilieu Brussel.

Doelgroep

Het ontwerpplan voorzag in drie verschillende werkingsapparaten in functie van het doelpubliek (ontwerpers, beheerders en private personen) maar die onderling verbonden waren - op een niet altijd duidelijke of functionele wijze. Terwijl dit onderscheid wellicht duidelijk leek vanuit een theoretisch oogpunt, zorgde het toch voor enige problemen in de praktijk, althans wat betreft het professionele publiek. Het ontwerp, de inrichting en het beheer van groene ruimten zijn immers onderling sterk verbonden, zowel op technisch als op operationeel vlak, op het terrein: of het nu voor de inrichting of voor het beheer is, het zijn vaak dezelfde actoren die erbij betrokken zijn.

Wat het private publiek betreft is een scheiding van de raadgevende structuur gemakkelijker te overwegen en zelfs wenselijk. Dit publiek kan baat hebben bij een ondersteuning van de verenigingen op het terrein. Het zou in dit geval inderdaad niet nodig zijn om een nieuwe structuur op te richten. Een loutere coördinatie tussen de bestaande structuren, die eventueel gepaard gaat met een versterking van de middelen, zou kunnen volstaan om de doelstellingen van het plan waar te maken.

Om die reden werd enkel de nieuwe structuur voor het professionele publiek weerhouden (voor de actoren van stedelijke ontwikkeling in de brede zin van de term, ontwerpers en beheerders) samen met een betere coördinatie van de initiatieven van de verenigingen.

Relatie met de bestaande systemen

Er werden drie opties bestudeerd wat betreft de relatie met de bestaande apparaten. De tabel hieronder geeft de voor- en nadelen van de drie opties weer:

	Voordelen	Nadelen
Oprichting van een onafhankelijke structuur	Identificatiegemak Duidelijke scheiding tussen aanbevelingen en officiële adviezen over de projecten	Verhoogde institutionele complexiteit Grotere inspanning om bekendheid te verwerven en te overtuigen van de legitimiteit Nood aan controle vanuit het bestuur en bijgevolg nood aan middelen binnen het bestuur Geen garanties voor de "kapitalisatie" van de vaardigheden
Integratie in Leefmilieu Brussel	Grote organisatorische eenvoud en schaalvoordelen met betrekking tot logistiek Geen controle van bestuur te voorzien Betere garanties voor de "kapitalisatie" van de vaardigheden	Geen scheiding tussen aanbevelingen en officiële adviezen over de projecten
Integratie in een andere structuur (zoals bijv. de Stadspool)	Goede organisatorische eenvoud en schaalvoordelen met betrekking tot logistiek Duidelijke scheiding tussen aanbevelingen en officiële adviezen over de projecten Multithematisch advies, een goede gelegenheid om de uitdagingen op het vlak van natuur in andere thematische vraagstukken te integreren	Risico op een minder goede zichtbaarheid van de uitdagingen op het vlak van natuur Nood aan controle vanuit het bestuur en bijgevolg nood aan middelen binnen het bestuur Geen garanties voor de "kapitalisatie" van de vaardigheden

Gelet op de genoemde voor- en nadelen, werd de mogelijkheid van het creëren van een onafhankelijke structuur zonder meer afgewezen. Omdat de kwestie van de duidelijke scheiding tussen de adviserende en raadgevende activiteiten gemakkelijker kon worden opgelost met behulp van een goede communicatie, werd de optie weerhouden die erin bestaat om de structuur te integreren in Leefmilieu Brussel.

Organisatie van de dienst

De vraag van de organisatie van de dienst hield verband met bovenvermelde vraag (relatie met bestaande apparatuur) en met de vraag die hieronder wordt verduidelijkt, nl. de samenstelling en de kwalificaties van de dienst.

Een decentrale organisatie met sub-gewestelijke kantoren zou moeten inspelen op de wens van een aantal gemeentebesturen om een goede coördinatie met hun diensten te verzekeren. Maar zo'n organisatie zou tegelijkertijd ook veel meer middelen opsorpen. Een veelvoud van contactpunten zou bovendien een negatieve invloed hebben op de leesbaarheid van de voorgestelde dienst (grotere complexiteit voor de doelgroep die zich zou afvragen tot welk kantoor hij zich moet richten). De invoering van een dergelijke complexiteit was niet gerechtvaardigd voor de weerhouden optie, nl. de doelgroep van professionals.

Daarom werd de optie van een gecentraliseerde organisatie weerhouden, met dien verstande dat de goede samenwerking met de gemeentediensten een aandachtspunt wordt.

Samenstelling en kwalificaties van de dienst

Zoals reeds werd benadrukt door tal van respondenten van de raadpleging over het ontwerpplan, rechtvaardigt de veelheid van taken die de "Natuurfacilitator" moet uitvoeren de inzet van een multidisciplinair team. Het leek inderdaad onrealistisch om slechts één persoon te belasten met het waarmaken van de vooropgestelde doelstellingen.

De optie van een multidisciplinair team (biowetenschappen, stedenbouw en ruimtelijke ordening, communicatiewetenschappen) bestaande uit 3 VTE's werd aldus weerhouden.

Naam van de dienst

Tijdens het overleg werden tal van suggesties geopperd voor de naam van de dienst. De tabel hieronder geeft de mogelijke associaties weer die vier voorbeelden van benamingen oproepen.

	Eerder positieve aspecten	Eerder negatieve aspecten
Natuurfacilitator	Een tussenschakel die een oplossing tracht te vinden en conflicten tracht op lossen Roept een beeld van integratie op Gekende term in BHG, gebezigd bij andere thema's	Heeft een negatieve connotatie (niet nader bepaalde oorsprong) Verwijst naar een (reële) moeilijkheid
Natuurmeester	Verwijst naar het aanleren van een nieuwe discipline Gekende term in BHG, gebezigd bij andere thema's	Roept een beeld op van iets opleggen, van superioriteit Houdt het risico op verwarring met Architectmeester in
Ambassadeur van de natuur	Roept een beeld op van gelegitimeerde delegatie om een visie uit te dragen Roept een beeld van diplomatie op Term die in Vlaanderen wordt gebruikt	Roept een beeld op van verdediging, pleitbezorging, vooringenomenheid
Natuuradviseur	Roept een beeld op van expertise die op vrijwillige basis kan worden geraadpleegd	Vrij zwakke term, weinig vernieuwend

Ter afsluiting van de analyse werd besloten dat de "facilitator" behouden blijft.

ONTWIKKELING VAN EEN ACTIEPLAN "BIJEN EN ANDERE BESTUIVENDE INSECTEN"

Tal van opmerkingen hielden verband met de noodzaak om acties voor de opvolging en de bescherming van de bijenpopulatie en andere bestuivende insecten te ondernemen. Hoewel het ontwerpplan geen specifieke voorschriften in dit verband voorzag, maakt de definitieve versie van het plan melding van het actieplan "bijen en andere bestuivende insecten" als onderdeel van de uitvoering van de maatregel 16.

INVENTARIS VAN STIMULERINGSMAATREGELEN DIE NEFAST ZIJN VOOR DE BIODIVERSITEIT MET HET OOG OP HUN SCHRAPPING

Hoewel de werkwijze nog niet precies is vastgelegd, werd er in de finale versie van het plan, in toepassing van de aanbevelingen van het MER, een voorschrift heringevoerd betreffende de identificatie van subsidies en andere stimuleringsmaatregelen die nefast zijn voor de biodiversiteit met het oog op hun heroriëntering of schrapping, en dit om België te helpen om haar internationale verplichtingen in het kader van het Biodiversiteitsbedrag na te komen.

HERORIËNTERING VAN DE OVERWOGEN HERVORMING VAN HET BHRN

Terwijl het voorstel om de samenstelling en de werking van het BHRN te hervormen zodat het kan uitgroeien tot een echt "Natuurplatform" niet werd betwist tijdens de verschillende overlegmogelijkheden, werd de suggestie om toenadering te zoeken met de Raad voor het Leefmilieu vrij negatief onthaald (zie vorige hoofdstuk). Aangezien de Regering in haar beleidsverklaring een uitgebreide hervorming van adviesraden voorzag, zijn de bepalingen met betrekking tot een toenadering met de Raad voor het Leefmilieu geschrapt uit de maatregel, temeer omdat deze wijziging aan het ontwerpplan geen verzwakking inhield van de doelstelling om de vele spelers die betrokken zijn bij de ontwikkeling en het beheer van de groene ruimten en openbare ruimte de mogelijkheid te geven om elkaar te ontmoeten en van gedachten te wisselen over belangrijke plannen en projecten.

TOEVOEGING VAN EEN EXTRA MAATREGEL BETREFFENDE DE INTERGEWESTELIJKE SAMENWERKING

De adviezen naar aanleiding van de raadplegingen hebben het gebrek aan grootstedelijke visie van het ontwerpplan aan de kaak gesteld. Bovendien werd de oprichting van een intergewestelijke samenwerking en uitwisseling van beste praktijken tussen de gewesten ook aanbevolen door het MER.

Er werd dan ook een bijkomende maatregel toegevoegd om dit punt aan te pakken (zie maatregel 27). Deze maatregel beoogt de intergewestelijke samenwerking met betrekking tot de beheerstrategie voor de biodiversiteit. Deze intergewestelijke samenwerking zal overigens ook beantwoorden aan de verplichtingen die voortvloeien uit de laatste staatshervorming.

Verantwoordelijke Uitgever: F. Fontaine en M. Gryseels – Havenlaan 86C/3000 – 1000 Brussel
Wettelijk depot: D/5762/2015/18